

3/2025

report

ŽIVOT ZACHRAŇUJÍ VTEŘINY

ROZKAZ ZNĚL JASNĚ

„Ambicí seriálu je představit každodenní práci vojáků, používanou a nově zaváděnou vojenskou techniku a zároveň podpořit zájem mladých lidí o službu v Armádě ČR a aktivní záloze,” říká Michal Abrahám z odboru komunikace resortu obrany a dodává, že jednotlivé díly mohou zájemci sledovat živě jednou za čtrnáct dní vždy ve čtvrtek v 15 hodin na TN Live. „Projekt odstartoval v listopadu 2024 a do konce tohoto roku byly odvysílány již tři díly. Ten první s premiérou 14. listopadu 2024 informoval o Dni válečných veteránů, podpořil sbírku Vojenského fondu solidarity pro válečné veterány a zároveň představil novou

podobu národního Vlčího máku. Tématem druhého dílu bylo tisíc dní od začátku války na Ukrajině a třetí, divácky nejúspěšnější část byla věnována Hradní stráž,” doplňuje informace Michal Abrahám.

Březen patří ženám v armádě

V novém roce natáčení začalo dílem o činnostech Vojenské policie s premiérou 23. ledna 2025 a pokračovalo reportáží o kurzu základní přípravy ve Vyškově, což je z pohledu profesní přípravy první krok ke kariéře v Armádě ČR. Z hlediska vzdělávání a přípravy nové generace pro armádu byla logicky dalším místem

natáčení Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola MO v Moravské Třebové. Tento díl byl zařazen do vysílání 20. února 2025, tedy právě v době, kdy se žáci devátých ročníků základních škol rozhodovali o své další budoucnosti.

A čím bude dokument o armádě pokračovat? „Březnová reportáž, jejíž premiéra je plánovaná těsně před Mezinárodním dnem žen, tedy na 6. března 2025, je věnovaná ženám v armádě. Těch je v současné AČR více než 14 procent,” dodává závěrem Michal Abrahám.

Text a foto: odbor komunikace MO

Pod tímto názvem najdete nový seriál televize Nova o armádě a dalších složkách resortu obrany. Po úspěšném odvysílání pořadu Perimetr na kanálu ČT 2 v letech 2023–2024 se jedná o další větší filmovou spolupráci Ministerstva obrany, tentokrát s komerční televizí a za podpory společnosti Czechoslovak Group.

OBSAH

Indonésie a Filipíny	4
Čtrnáct statečných – čtrnáct hrdinů	8
Práslavičtí na zamrzlém severu Evropy	12
Od outsidersa k bojovníkovi	14
Opeření vojáci	16
Válka „na stole“	24
Od první minuty jedeš naplno	26
Život zachraňují vteřiny	32
Tělocvikář s duší filozofa	34
V parašutistickém víceboji zvítězily „Labutě“	36
Americký nálet na Prahu 25. března 1945	38

PŘÍLOHA **dukla**sport

Ledecká má první lyžařskou medaili z MS!	44
Zářili na sněhu	45
Úspěšné vystoupení vyšperkoval Peterka bronzem	46
Polívka převzal žezlo po Capalinim	47
Czech Indoor Gala v Ostravě	48
Zemřel úspěšný rychlostní kanoista Jiří Čtvrtečka, bylo mu 82 let	49

INDONÉSIE A FILIPÍNY – PERSPEKTIVNÍ PARTNEŘI PRO ČESKÝ OBRANNÝ PRŮMYSL

Pracovní cestu po jihovýchodní Asii zahájila ministryně Černochová v Jakartě, kde se uskutečnilo oficiální přijetí u ministra obrany Sjafrie Sjamsoeddina.

Ministryně obrany Jana Černochová navštívila v polovině letošního února v doprovodu podnikatelské delegace Indonéskou a Filipínskou republiku. V Manile se setkala s filipínským prezidentem a guvernérou provincie Tarlac, v obou zemích pak jednala s ministry obrany.

Pracovní cestu po jihovýchodní Asii zahájila ministryně Černochová v Jakartě, kde se uskutečnilo oficiální přijetí u ministra obrany Sjafrie Sjamsoeddina. Hovořili spolu o bezpečnostní situaci v regionu, bilaterální spolupráci i obranně-průmyslové relaci obou zemí. S 13. největší armádou na světě, jejíž ozbrojené síly čítají téměř 400 tisíc osob, představuje Indonésie pro český obranný průmysl zajímavého a perspektivního partnera. Zájem prosadit se v zemi ještě aktivněji dokládá i pravidelná účast českých podniků na veletrhu Indo Defence v Jakartě.

„S ministrem Sjamsoeddinem jsme se bavili o možnostech, jak posílit naši obrannou

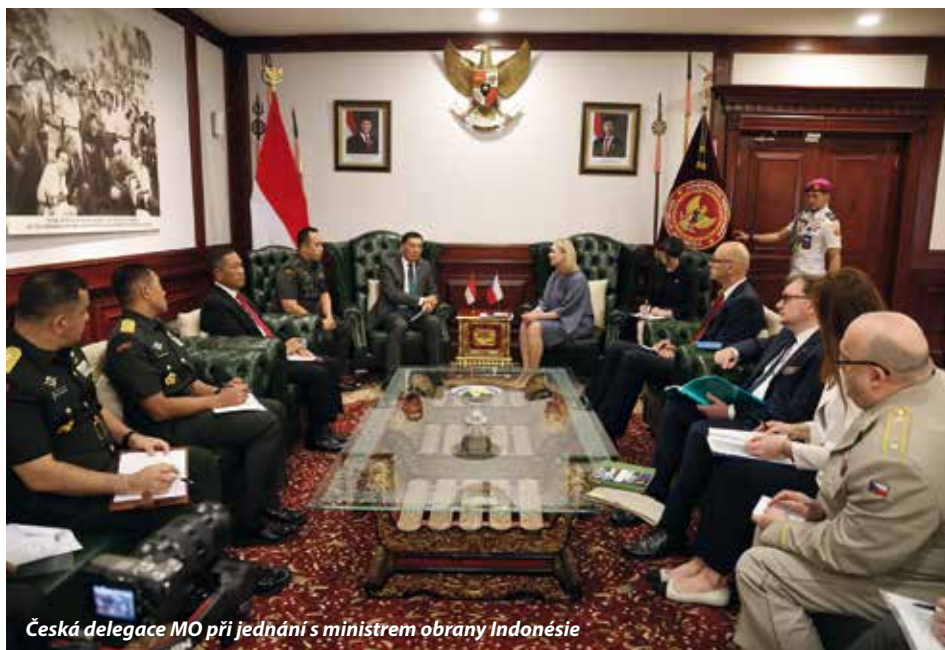
spolupráci. Lze si představit například projekty vzdělávání či kybernetické bezpečnosti. ČR už pro tento případ vytvořila pozici tzv. cyber attaché pro indo-pacifický region,“ uvedla ministryně.

Zájem českých firem o spolupráci v Indonésii roste

V hlavním městě ministryně obrany zahájila česko-indonéské obranné podnikatelské fórum za účasti nejvýznamnějších hráčů českého obranného průmyslu, pořádané českým velvyslanectvím a Asociací obranného a bezpečnostního průmyslu. Ministryni Černochovou doprovázelo do Indonésie dvanáct firem

českého obranného průmyslu, které mají velký zájem i šanci se na tamním trhu prosadit.

„S ohledem na plány indonéské vlády v oblasti modernizace ozbrojených sil mají čeští zbrojaři o angažmá v tomto lidnatém a rozlehlém státě velký zájem. Obranný rozpočet Indonésie na rok 2024 činil přibližně 9 mld. USD (cca 215 mld. Kč) a byl druhým největším v regionu po Singapuru. Indonéská vláda navíc avizovala, že relativní zaostalost ve výzbroji hodlá řešit zásadní obnovou a rozšířením armádní výzbroje a výstroje. Pro české firmy a jejich aktivity může být příznivá i skutečnost, že Jakarta se v dodávkách poohlíží více směry – dohromady má dodavatele ze tří

Česká delegace MO při jednání s ministrem obrany Indonésie

Jana Černochová a ministr obrany Indonésie Sjafrie Sjamsoeddin

desítek zemí. České firmy tak mají šanci toto portfolio rozšířit a uplatnit se na zdejšímu trhu," informovala ministryně Černochová.

Český vývoz vojenského materiálu do Indonésie po covidových letech navíc opět vzrůstá, v roce 2023 činil více než 50 milionů eur. Do Indonésie už své produkty dodávají nebo mají zájem dodávat dvě desítky soukromých firem – k největším patří holding CSG, Colt CZ Group, RETIA nebo Omnipol.

„Vedle dodávek má Indonésie zájem také o lokalizaci výroby, transfer know-how a technologií a obecně podporu při rozvoji domácího obranného průmyslu. I když jsou české exporty realizovány soukromými entitami, můžeme nabídnout spolupráci i na oficiální úrovni a v mezivládní rovině formou vláda-vláda prostřednictvím naší Agentury pro mezivládní obrannou spolupráci (AMOS),“ vysvětlila ministryně Jana Černochová. Z podniků, jejichž zakladatelem je Ministerstvo obrany, má na indonéský trh zájem proniknout VOP CZ. Nabízí modernizaci vojenského vybavení, transfer know-how i výcvik v opravách těžkého bojového vybavení.

Filipíny: šance prostřednictvím spolupráce na úrovni vláda-vláda

S představiteli zbrojního průmyslu se ministryně obrany setkala na podnikatelském fóru i ve filipínském Manile. V porovnání s Indonésií je obranně-průmyslová spolupráce méně aktivní a probíhá jen v některých oblastech. Do země z většiny dodávají vojenský materiál USA, i zde ale mají české firmy šanci, a to prostřednictvím spolupráce na úrovni vláda-vláda, již Filipíny upřednostňují. Nabídnout mohou pozemní a radarovou techniku, zbraně, bezpilotní prostředky a letadla. V zemi je již etablovaná společnost Excalibur Army. Daří se i Colt CZ Group, která filipínským ozbrojeným složkám dodala v posledních deseti letech množství palných zbraní. „ČR má velký zájem spolupracovat na konkrétních projektech. Naše zbrojní firmy by rády rozšířily spolupráci i s možným přesunem výroby vojenské techniky,“ doplnila Jana Černochová.

Spolupráce a výměna zkušeností

Spolu s delegací resortu obrany ministryně zahájila svou návštěvu na Filipínách zdvořilostním přijetím u prezidenta Ferdinanda Marcose mladšího, čímž se stala historicky prvním šéfem resortu obrany ČR, který se s hlavou filipínského státu setkal. Následovalo jednání s ministrem národní obrany Filipín Gilbertem Teodorem. Ministři tím navázali na nedávné jednání česko-filipínského výboru pro obrannou spolupráci. Probrali možnosti obranné spolupráce mezi oběma zeměmi a rovněž se zabývali aktuální bezpečnostní situací v regionu i ve světě.

„Filipíny jsou pro nás ceněným regionálním partnerem právě v oblasti obranně-průmyslové spolupráce. I v této zemi vidím možnost kooperace v oblasti vzdělávání či kybernetické bezpečnosti. Klíčovým prvkem naší relace pak může být výměna expertů

Ministryně obrany zahájila česko-indonéské obranné podnikatelské fórum za účasti nejvýznamnějších hráčů českého obranného průmyslu. Tuto akci uspořádalo české velvyslanectví a Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu.

a získaných zkušeností v oblastech, kde to bude oboustranně výhodné," sdělila po jednání ministryně.

FILIPÍNCI NA HRDINSTVÍ ČECHOSLOVÁKŮ NEZAPOMNĚLI

Během pracovní cesty rovněž uctila památku čs. občanů, kteří se na straně amerických vojsk zapojili v roce 1941 do obrany Filipín.

V roce 1934 zde vznikla pobočka obuvnické společnosti Baťa, jejíž čeští zaměstnanci se v 2. světové válce aktivně účastnili obrany proti Japoncům. Celkem šlo o 14 osob, z nichž sedm později zahynulo.

Jejich památku uctila ministryně obrany u památníku Capas National Shrine v provincii Tarlac. Národní svatyně byla postavena filipínskou vládou jako vzpomínka na spojenecké vojáky, kteří byli internováni v Camp O'Donnell na konci pochodu smrti Bataan. Poté se setkala se Susan A. Yapt, guvernérkou provincie Tarlac. Součástí jejího úřadu je rovněž knihovna, kde nechybí kniha Milana Kundery. Ministryně obohatila knihovnu publikací Vojsenského historického ústavu Praha Doteky státnosti.

Filipínské stopy českých hrdinů

Dalším navštíveným pietním místem byl Americký hřbitov v Manile, spravovaný American Battle Monuments Commission, kde je uloženo 17 206 ostatků padlých během druhé světové války, v drtivé většině vojáků USA z bojů na Filipínách nebo Nové Guineji. Mezi nimi jsou uloženy také ostatky dvou ze sedmi

padlých dobrovolníků z Československa, a to Pavla Fuchse a Leo Hermannu a amerického vojáka českého původu Charlese Stejskala, jejichž hrdinství ministryně uctila položením květin.

Statečnost Čechoslováků při obraně Filipín

„Filipínci nikdy nezapomněli, že vedle amerických vojáků při nich stáli v boji proti japonské okupaci i Čechoslováci. Jejich odvaha a oběť jsou součástí historie tohoto národa," uvedla ministryně obrany Jana Černochová.

Pracovní cestu uzavřel pietní akt u příležitosti 80. výročí osvobození Manily od japonské okupace. O filipínskou metropoli se bojovalo od 5. února do 3. března 1945. V tvrdých bojích zahynulo přibližně 100 tisíc civilistů, 17 tisíc japonských vojáků a 1 010 amerických vojáků. Manila se stala jedním z nejvíce zničených měst ve válce v Pacifiku.

V průběhu pracovní cesty předala ministryně obrany plakety za příkladnou péči o československé válečné hroby dokumentaristovi Pavlu Zvolánkovi a Edně Binkowski, filipínské historičce.

Česká delegace MO na Ministerstvu národní obrany Filipín

Text: odbor komunikace, foto: Jan Schejbal

Ministryni obrany Janu Černoškovou přijal prezident Filipín Ferdinand Romualdez Marcos mladší.

Ministryně obrany Jana Černošková se svým filipínským protějškem Gilbertem Teodore

14 STATEČNÝCH HRDINŮ

Na Filipínách, které byly pod americkou kontrolou od roku 1901, žilo před druhou světovou válkou několik desítek Čechoslováků. Pocházeli především z místní pobočky společnosti Baťa, z okruhu kolem československého konzulátu v Manile nebo z řad krajanského spolku. Žili zde i emigranti z okupovaných Čech a Moravy i představitel vůbec prvního československého obchodního zastoupení na Filipínách. V reakci na okupaci své vlasti se 14 z nich, jako jediná zahraniční skupina, přihlásilo dobrovolně do armády USA. Polovina ve válce položila své životy. Na Filipínách je jejich angažovanost při obraně země nadále vysoce ceněna. Valná část těchto hrdinů byla vyznamenána na konci války Spojenými státy nebo později Filipínami.

Čtrnáct Čechů, dobrovolníků, mělo během obranných bojů za úkol udržovat zásobovací cesty v džungli, které Japonci neustále bombardovali. Jednalo se o Karla Astera, Ing. Jana Bžocha, Karla Dančáka, dr. Pavla Fuchse, Leo Hermann, Bedřicha Hermana, Otto Hirsche, Jaroslava Hrdinu, Hanse Lenka, Freda Lenka, Arnošta Morávku, Norberta Schmelkese, Josefa Vařáka a Antonína Volného.

Plukovník Quinn o nich v hlášení napsal: „Oddanost Čechoslováků ve službě pro USA i práce, kterou odvedli v tak nebezpečných podmínkách, jsou nevídané. Přitom jako občané okupovaného Protektorátu Čechy a Morava mohli zůstat v pohodlném závětří.“ Karel Aster, přeživší účastník bojů na Filipínách, vzpomínal: „Když vypukla válka

s Japonskem v roce 1941, všichni Češi jsme se dobrovolně přihlásili a 30. prosince, když Japonci byli před branami Manily, byli jsme povoláni a jeli jsme na Bataan – jižní cíp ostrova Luzon... Tam se stáhlo USA vojsko před obrovskými přesilami Japonců... Čechů nás na Bataan jelo 14 a z toho bylo 5 baťovců... V naší skupině byli samí baťovci – Antonín Volný, bývalý tajemník čsl. velvyslanectví v Tokiu..., Jar. Hrdina, spolupracovník fy Gerbec a Hrdina v Manile, J. Vařák, strojník z naší továrny, Karel Dančák, vedoucí spodkového oddělení a já.“

Sedm se konce války nedočkal

Všech 14 Čechů padlo do japonského zajetí a sedm z nich se nedočkal konce války. První z Čechů zemřel již 25. května 1942. Šlo

o Pavla Fuchse, jenž nepřežil pobyt v japonském zajateckém táboře na Filipínách Camp O'Donnell, konečné stanici Bataanského pochodu smrti. Fred Lenk nepřežil spojenecké bombardování japonské lodi Ōryoku Maru ve filipínském přístavu Subic Bay 15. prosince 1944, když byl převážen spolu s dalšími zajatci do Japonska na nucené práce na tzv. hell ships. Další Češi, Jan Bžoch (nar. 27. 3. 1909), Jaroslav Hrdina (nar. 19. 7. 1905), Josef Vařák (nar. 9. 5. 1917) a Antonín Volný (nar. 9. 1. 1896), měli při zmíněném bombardování štěstí, zahynuli ovšem zanedlouho poté při leteckém útoku na japonskou loď Enoura Maru v přístavu Takao Harbor na Tchaj-wanu 9. ledna 1945. Leo Hermann pak zemřel 2. května 1945 v zajateckém táboře Fukuoka Camp poblíž Nagasaki.

Památku Čechoslováků, kteří zahynuli před 80 lety při obraně Filipín, uctila česká delegace u památníku Capas National Shrine v provincii Tarlac.

MEDAILONKY SEDMI PŘEŽIVŠÍCH ČESKÝCH DOBROVOLNÍKŮ Z FILIPÍN

Více historických informací najdete na stránkách oddělení péče o válečné hroby a pietní místa:

<https://valecnehroby.mo.gov.cz/aktuality/ceskoslovenska-stop-a-na-filipinach-80-let-osvobozeni-filipin>

Aster, Karel

(15. 5. 1920 – 13. 8. 2017)

Baťovec, nákupce a obchodvedoucí firmy Baťa se narodil 15. května 1920 v Šumperku na Moravě. V roce 1922 se jeho rodina odstěhovala do Mělníka, kde vyrostl a chodil do školy až do čtvrté třídy reálného gymnázia. Poté studoval rok angličtinu v Anglickém ústavu v Praze. Od roku 1935 pracoval u firmy Baťa. V roce 1939, kdy byl zbytek Čech a Moravy okupován nacistickým Německem, byl pracovně v USA, odkud byl v únoru 1941 vyslán na Filipíny, aby tam pomohl založit továrnu a síť prodejen. Den po japonském bombardování Pearl Harboru (7. 12. 1941) byly napadeny i Filipíny (8. 12. 1941) a Aster nabídl jako dobrovolník

spolu s dalšími 13 Čechoslováky své služby americké armádě.

Po několika měsících bojů se 9. dubna 1942 Japoncům vzdaly obklíčené americké a filipínské jednotky. Část Čechů včetně Astera se však odmítla vzdát a z obklíčení uprchla. Na pobřeží se jim podařilo zprovoznit rozbitou loď a pod japonským ostřelováním odpluli v dubnu 1942 na ostrov Corregidor, aby zde pokračovali v podpoře Američanů a Filipínců. Zde padli do japonského zajetí v květnu 1942. Karel Aster byl spolu s ostatními Čechoslováky přepraven do Manily a poté do tábora Cabanatuan. V říjnu 1942 zde Japonci věznili 12 Čechů. V lednu 1943 pracovali v tomto

táboře s Asterem ještě Vařák, Hrdina a Hirsch. V srpnu 1943 byl Aster spolu s Leo Hermanem a Otto Hirschem přemístěn na stavbu letiště do Las Pinas u Manily. Odtud byl počátkem října 1944 odvezen spolu s asi 2000 zajatci lodí (plavba trvala 39 dní) do tábora Shirakawa na Tchaj-wanu. Většina Čechů na lodích zahynula. Koncem ledna 1945 byl Aster spolu s Hirschem a Hermannem převezen lodí Brazil Maru na japonský ostrov Kjúšú na práci v uhelných dolech. Zatímco Leo Hermann útrapy v dolech nepřežil, Hirsch s Asterem se zde 22. srpna 1945 dočkali osvobození. Karel Aster po válce odešel do USA. Dožil na Floridě 13. srpna 2017.

Památník Capas National Shrine v provincii Tarlac

Hermann, Bedřich

(Fred Hermann / Herman)

Patřil ke skupině Čechů, kteří zajišťovali potraviny pro hladomorem postižené americké a filipínské vojenské jednotky. Cílem Čechů bylo vtrhnout do Japonského kontrolované oblasti „země nikoho“ a získat dva mlýny na rýži. V dopise z roku 1946 píše 1st Gen. Gregory ve Washingtonu plukovníku Quinnovi o statečnosti Čechoslováků v bitvě o Filipíny. Zmiňuje jejich nebojácnost a odhodlání v boji, kdy byli 36 hodin pod nepřátelskou palbou. Ve svém dopise se konkrétně zmínil o sedmi Čechoslovácích včetně Bedřicha Hermanna, kteří se proslavili v bojích. Spolu s dalšími třemi Čechy (Dančák, Hermann, Lenk, Morávek) byl vysvobozen v roce 1945 z vězení Bilibid. Byl vyznamenán americkou Medal of Freedom. Po válce emigroval do USA, kde později zahynul při letecké nehodě.

Dančák, Karel

(6. 5. 1920 –?)

Narodil se 6. května 1920. U firmy Baťa působil od 1. srpna 1934 jako dělník a obuvník. Dne 22. srpna 1937 odcestoval do nově zakládané pobočky firmy Baťa v Belcampu v USA. Odtud byl v roce 1940 vyslán na Filipíny, kde se při přepadení své vlasti Němce-
kem dobrovolně přihlásil do americké armády. Koncem roku 1941 přešel jako civilista do služeb amerického ministerstva obrany. Po kapitulaci spojeneckých armád na Filipínách byl vězněn v táboře Cabanatuan, poté ve vězení Bilibid. Z vězení Bilibid byl spolu s dalšími Čechy (Dančák, Hermann, Lenk, Morávek) vysvobozen v roce 1945. Po válce se přestěhoval do USA, kde pracoval ve firmě Baťa v Belcampu. Zemřel v USA.

Lenk, Hans

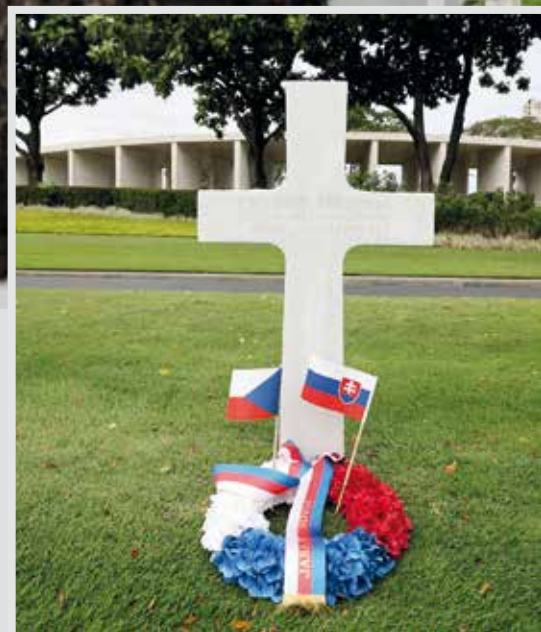
Pocházel z židovské rodiny z Karlových Varů, kde se věnoval prosperujícímu zahraničnímu obchodu. Na počátku války byl s bratrem Fredem Lenkem uvězněn v koncentračním táboře v Dachau. Podařilo se jim uprchnout, a to až na Filipíny. Zde vstoupili do služeb americké armády USAFFE (US Army Forces in the Far East – Americká dálněvýchodní armáda). Po kapitulaci amerických jednotek na Filipínách byli zajati a prošli Bataanským pochodem smrti v dubnu 1942. Hans Lenk se po útrapách nakazil tuberkulózou. Jeho bratr Fred byl jako zdravější transportován na práce do japonských dolů a zahynul při bombardování jedné z transportních lodí. Hans Lenk byl vysvobozen spolu s dalšími Čechy (Dančák, Hermann, Lenk, Morávek) v roce 1945 z vězení Bilibid. USA mu po značných potížích umožnily imigrovat, přičemž jeho případ byl řešen samostatným zákonem v roce 1951.

Česká delegace uctila památku padlých dobrovolníků z Československa.

Morávek, Arnošt (Ernest Moravek)

Žil na Filipínách jako obchodník s kávou a vedoucí krajaňského sdružení. Po přepadení Čech a Moravy Němci se dobrovolně přihlásil do služeb americké armády. Jako civilista se v roce 1941 stal zaměstnancem Ministerstva obrany USA. Za akci, která zajistila potraviny pro hladem sužovanou americkou a filipínskou armádu, obdržel americkou Medal of Freedom, nejvyšší vyznamenání udělované civilistovi. Cílem výpadu bylo v Japonci ostřelované „zemi nikoho“ získat dva rýžové mlýny. Po kapitulaci amerických vojsk byl uvězněn ve vězení Bilibid a pro špatný zdravotní stav (stejně jako Bedřich Hermann, Hans Lenk, Karel Dančák) nebyl později ani transportován do Japonska. Arnošt Morávek zajetí přežil ve zuboženém stavu, při osvobození v roce 1945 vážil již jen 50 kilogramů. Na konci války se Arnošt Morávek jako jediný z českých válečných dobrovolníků na Filipínách vrátil do Československa, kde náhle zemřel několik let po válce.

Schmelkes, Norbert

(4. 2. 1906 – 11. 12. 1971)

Zástupce československého konzula na Filipínách a obchodník. Narodil se v Praze do české rodiny. V Praze vystudoval německou reálku, dále pokračoval ve studiích v Paříži a Ženevě. Obchodní praxi provozoval v Miláně, Hamburku a Johannesburgu. Od května 1932 žil na Filipínách. Po celou dobu zde zůstal věrný firmě tchána svého bratra Leo Schurnmachera (Leo Schurnmacher Inc.), jenž současně působil jako honorární konzul ČSR. Schmelkes se stal jeho zástupcem, od října 1940 oficiálně jako úřadující správce Honorárního konzulátu ČSR Manila v zemi, která tehdy byla ještě pod správou USA.

Po napadení Pearl Harboru Japonci se Schmelkes přihlásil spolu s dalšími Čechy jako dobrovolník do služeb americké armády. Češi byli jako cizinci původně zaměstnáni u Department of War jako civilní zaměstnanci. Po kapitulaci amerických vojsk byl zajat a účastnil se nechvalně známého Bataanského pochodu smrti v dubnu 1942. Zhubnul o 40 kg, trpěl malárií, a měl tedy velké štěstí, když se mu podařilo uprchnout na pevninu za japonské linie. Po většinu roku 1942 žil jako civilista v Manile a spolupracoval s odbojem, zatímco se mu Češi, kteří zůstali ve městě, snažili zajistit bezpečné osobní dokumenty. Získal krátkovlnné rádio, tiskl a distribuoval letáky o válečném dění. Když po něm začaly pátrat japonské orgány, uprchl z Manily, aby se nakonec přidal ke guerillové skupině na ostrově Mindanao. V době války vstoupil do americké armády, kde postupně získal hodnost podplukovníka (Lieutenant Colonel).

Po válce obdržel za své zásluhy americké občanství. Po propuštění z armády se přestěhoval za ženou a dcerou do Mexika, kde pracoval jako ředitel v dovozní a vývozní společnosti Getz de Mexico. Mimo to byl velmi aktivní v americké veteránské organizaci American Legion a byl zvolen i do jejího vedení jako National Vice Commander. Zemřel 11. prosince 1971 v Mexico City. Jeho dobrodružstvím se věnuje kapitola „Schmelkes, the Czech“ v knize Edny Binkowski: Code Name: High Pockets.

Hirsch, Otto

Účastnil se akce na získání potravin pro americké a filipínské vojáky, za což po válce obdržel americké vyznamenání Medal of Freedom. Byl vězněn v japonském táboře Fukuoka Camp. Po válce se přestěhoval do USA (Kalifornie), kde dožil.

Text: OVWH, foto: Jan Schejbal

Česká delegace navštívila také Americký hřbitov v Manile, kde jsou uloženy i ostatky dvou ze sedmi padlých dobrovolníků z Československa, Pavla Fuchse a Leo Hermannu a amerického vojáka českého původu Charlese Stejskala.

PŘÁSLAVIČTÍ NA ZAMRZLÉM SEVERU EVROPY

Už poosmé se dvě desítky vojáků a příslušníků aktivní zálohy 72. mechanizovaného praporu vydaly na extrémní cvičení Arctic Blade do Finska. Při teplotách až -32 stupňů se v mezinárodních týmech testovaly základní schopnosti boje a přežití v zimních severských podmínkách. To, co je zaujalo, byl tamní model obrany.

Dlouhé přesuny na lyžích obtěžkáni nákladem, střelby, nouzové rozdělování ohně, opevnění sněhem a ledem, ale i pád do ledové vody zamrzlého jezera. To vše si vyzkoušeli přáslavičtí vojáci během netradičního výcviku, jehož se účastnily další desítky profesionálů i záložáků z Německa, Estonska, Dánska, USA, Švýcarska a domácího Finska.

Pro Čechy byl výcvik, který tradičně organizují finské zálohy, zajímavý nejen náročnými podmínkami, ale i tím, že se mohli na vlastní oči přesvědčit, jak se tento severský stát staví k obraně země.

280 tisíc záloh připraveno k okamžitému nasazení

„Profesionální armáda čítá pouhých 20 tisíc mužů a žen v uniformě, obrovskou skupinu ale tvoří zálohy, kterých je 900 tisíc, 280 tisíc z toho je pak připraveno k okamžitému nasazení. Každý muž musí absolvovat vojenskou službu v délce půl roku až rok, poté je zařazen do zálohy a až do 60 let se pravidelně účastní cvičení. Stát kromě toho vede pro případy

mobilizace evidenci zaměstnanců s potřebnými dovednostmi, jako jsou IT specialisté, logistici či zdravotníci,“ říká kapitán Jan Heřmánek, velitel mechanizované rotы aktivní zálohy 72. mechanizovaného praporu.

Zapojením veřejnosti to ale zdaleka nekončí, do obrany země se zapojuje i soukromý sektor, který pro armádu drží zásoby nejrůznějšího materiálu – od pohonných hmot, léků až po potraviny. Důraz na angažmá celé společnosti při obraně vychází z historické zkušenosti Finska a také z geografické blízkosti Ruska. „Finský model je postaven na myšlence totální obrany: celá společnost, vojáci, záložáci, firmy i běžní občané mají při obraně svoji klíčovou roli,“ doplňuje.

V jednoduchosti je síla

To potvrzuje i poručík T. H., který byl na cvičení součástí průzkumné čety. „Finové jsou morálně neuvěřitelně pevným národem, uvědomují si, že si v této otázce nemohou dovolit selhat, což bylo jasně patrné i během cvičení a všech úkolů, které zde plnili. Je to vidět u každého

ARCTIC BLADE 2025

Extrémní chlad, tvrdý výcvik a boj o přežití v arktických podmínkách!

Vojáci 72. mechanizovaného praporu se znovu vydali na sever, do Finska, kde je čekal mráz až -32°C , vojenské lyže, střelba v zimě i pád do zamrzlého jezera – samozřejmě v plné výstroji!

- 9 profesionálů ze 72. mpr + 9 příslušníků aktivní zálohy 72. mpr
- Spolupráce s vojáky ze sedmi zemí NATO
- Finský model obrany řízený zkušenými záložníky
- Výsledek? Posunuté limity, cenné zkušenosti a dokonalá připravenost na boj v extrémních podmínkách!

jednotlivce a promítá se to do posledního detailu – třeba, že jim nevadí jet za cvičením stovky kilometrů daleko, obětovat svůj volný čas, a to vše za vlastní peníze – záložníci nejsou placeni ani nijak finančně odměňováni,” dokládá.

Zájem vydat ze sebe maximum a vše podřídit splnění úkolu se podle českých vojáků promítá i na ostatní národy. „Nebyl zde absolutně žádný problém a každý chtěl v rámci společných debat přinést své vlastní zkušenosti a předat je dalším. I přes jazykovou bariéru si dokázali všichni poradit a zvládnout zadané úkoly společně,” pochvaluje si poručík T. H. zajímavý výcvik. Velitele mechanizované čety poručíka Jiřího Nováka překvapilo nejen nadšení finských záložníků. „Používají velmi jednoduché, ale zároveň efektivní prostředky. Základním dovednostem – jak pro vedení boje v severských podmínkách, tak při dlouhodobém působení na bojišti – dokáží všechny naučit velmi rychle. Shrnutí – v jednoduchosti je síla.”

Text: kpt. Martina Štěpánková, foto: 72. mpr

OD OUTSIDERA K BOJOVNÍKOVÍ

Každý člověk hledá v životě směr, který mu dává smysl. Někdo ho najde snadno, jiný se k němu musí propracovat přes všemožné životní výzvy. Tak jako Waliu-Deen Abayomi Rezek, mladý muž s českými a nigerijskými kořeny, který měl nelehké dětství a rozhodl se stát součástí aktivní zálohy ozbrojených sil ČR. Jeho cesta nebyla jednoduchá, ale v jednom měl jasno – chtěl vrátit České republice to, co mu dala.

„Nikdy jsem nebyl typ, co by seděl doma a nic nedělal. Vždycky mě lákalo mít v životě smysl, směr. Chtěl jsem mít kolem sebe lidi, na které se můžu spolehnout.“

Přizpůsobit se nebylo snadné

Wali, jak mu kamarádi zkráceně říkají, se narodil v Irsku české matce a nigerijskému otci. Už jako dítě se ale s matkou a sestrou přestěhoval do České republiky, kterou považuje za svůj domov. Přizpůsobit se novému prostředí nebylo snadné – zažil šikanu, osamělost i pocit, že nikam nepatří. „Vždycky jsem byl jiný než ostatní. Nejen kvůli barvě pleti, ale celkově. Moje jméno bylo exotické, měl jsem jiný původ a lidi si toho všímali,“ vzpomíná. Vyrůstal bez mužského vzoru, který by mu ukázal cestu a pomohl mu najít správné hodnoty. Po základní škole nastoupil na učiliště jako automechanik, ale stále cítil, že mu něco chybí. Zásadní obrat v jeho životě přišel, když objevil airsoftový kroužek. Poprvé pocítil týmového ducha, poznal lidi, kteří sdíleli jeho zájem o vojenství a ukázali mu cestu, kterou dříve neviděl. „Najednou jsem měl kolem sebe partu lidí, kteří mysleli stejně. Nebylo to jen o běhání po lese a střelení. Bylo to o spolupráci, taktice, komunikaci, pomoci druhému. Poprvé jsem se cítil jako součást něčeho většího. Měl jsem opravdové kamarády.“ Právě tady se poprvé setkal s vojáky, kteří mu vysvětlili, co obnáší život v armádě a jak se do ní dostat.

Cesta do aktivní zálohy

Profesionální armáda by znamenala velký závazek, ale aktivní záloha Walimu umožnila skloubit civilní povolání s armádním výcvikem.

Podal si přihlášku na webu doarmady.cz, prošel zdravotními testy i psychologickým vyšetřením a dostal se do kurzu základní přípravy ve Vyškově. „Uvědomil jsem si, že v Česku mám domov. Tahle země mi dala šanci na lepší život, postarala se o mě. Chci jí to vrátit – být připravený pomoci, kdyby se něco stalo,“ říká odhodlaně.

Šest týdnů, které změni člověka

Kurz základní přípravy byl zkouškou fyzických i psychických sil. Pochody s těžkou výstrojí, kliky a běhání. Na Vyškov se ale začal připravovat už předem, s fyzikou tak neměl problém. Horší byl výcvik. „Hodně nových věcí k zapamatování, různé procedury, názvy, hodnoty, pořadovka, zdravotnická. Bylo toho fakt dost, ale čas na samostudium byl a kdo se neřákal, dal to,“ popsal. Pro některé byl ale problém vystoupit ze své komfortní zóny, dost rekrutů například poprvé spalo pod širým nebem.

„Přespali jsme venku v minus osmi stupních. Měl jsem na sobě všechno oblečení, co šlo, ale i tak to bylo náročné. Naučilo mě to vážit si věcí, co normálně беру jako samozřejmost,“ říká s úsměvem.

Získal dovednosti, které mu otevřely oči. Ale ne všichni to zvládli. Někteří přišli jen kvůli finanční odměně, ti ale postupně odpadávali. „Bylo vidět, kdo je srdcař a kdo ne. Já si ale každý den říkal: Když už jsem tady, tak do toho dám maximum. Je to tady hodně o hlavě a tu motivaci na to musíte mít jinou než jen prachy. To je prostě málo, musíte opravdu vnitřně chtít.“

Den přísahy – den hrdosti

Po šesti týdnech náročného výcviku přišel okamžik, který si bude pamatovat do konce života – vojenská přísaha. „Když zazněla hymna, měl jsem husí kůži. Stáli jsme tam všichni vedle sebe, dívali se na vlajku a přemýšleli, čím jsme si prošli. Udělalo nás to silnějšími. Najednou jsem si uvědomil, že teď jsem součástí něčeho většího. Je to pocit, který se nedá popsat, jen zažít.“

Co dál?

Po dokončení kurzu plánuje dál rozvíjet své schopnosti. Chce si dodělat maturitu, získat profesní řidičský průkaz, a pokud se naskytne příležitost, přejít do profesionální Armády ČR. „Teď už vím, že moje rozhodnutí bylo správné. Nechci být jen divákem, co se kouká, když se něco děje. Chci být ten, kdo pomáhá.“ Být součástí aktivní zálohy pro něj neznamená jen nosit uniformu několikrát do roka. Je to závazek, odpovědnost a čest – být připraven sloužit své zemi v době, kdy to bude nejvíc potřeba.

Jeho příběh je důkazem, že i těžký start nemusí znamenat prohru. Odvaha, odhodlání

a správné rozhodnutí mohou změnit osud každého člověka.

„Každý hledá smysl v tom, co dělá. Aktivní záloha mi ho dala. A pokud někdo cítí, že chce udělat něco víc, ať se přidá k nám. Protože když přijde krizová situace, já chci být ten, kdo pomůže. A čím víc nás bude, tím lépe.“

Text a foto: kpt. Martin Kresta

OPĚŘENÍ VOJÁCI

Využití ptáků v armádě: od starověku po moderní technologie

Poštovní holub vypouštěný z otvoru v boku tanku Mark V náležícího 10. praporu, tankového sboru připojeného k III. sboru během bitvy u Amiens poblíž Alberta, 9. srpna 1918.

Poštovní holubi

Mezi nejstarší ptáky konající vojenskou službu patří bezesporu holubi, kteří nosili depeše již ve starém Egyptě. Ve starém Řecku holubí pošta šířila do všech koutů země mimo jiné i výsledky olympijských her. Nepostradatelnou roli hráli holubi také v období antického Říma. Samotný Julius Caesar navrhl a nechal realizovat síť holubníků, která pokrývala prakticky celé tehdejší římské impérium. V každém dobytém či nově založeném městě byla zřízena chovná stanice, a dokonce i každá z římských legií, ať se pohybovala kdekoliv, disponovala mobilním holubníkem, aby mohla být ve stálém kontaktu se správními centry. Holubí pošta byla využívána při napoleonských válkách. Velký význam měla při prusko-francouzské válce v letech 1870–1871, kdy poštovní holubi zajišťovali spojení obležené Paříže s celou Francií. V rakousko-uherské armádě byli poprvé oficiálně použiti poštovní holubi v roce 1849 při útoku na Benátky.

První světová válka předznamenala na bojišti použití nových technologií, jako je rádio

a polní telefon. Tyto technologie se však ukázaly jako nespolehlivé v zákopové válce. Dělostřelecké bombardování a sabotáže snadno přerušily dráty vedoucí ze zákopů a velké cívky drátu na zádech spojaře z něj dělaly snadný cíl pro odstřelovače. Když moderní komunikační metody selhaly, vojáci se obrátili na časem prověřené poštovní holuby. Opeřené poštovní letky se staly neodmyslitelnou strategickou součástí všech armád. Nejsilnější evropské armády v čele s Němci a Brity nasadily do bojových operací desetitisíce speciálně vycvičených poštovních holubů a postupně jich ještě přibývalo.

V říjnu 1914 pověřila britská armáda podplukovníka Alfreda Henryho Osmana, zakladatele časopisu *Racing Pigeon*, aby vytvořil službu *Army Pigeon Service*. Osman pomocí svých rozsáhlých kontaktů přesvědčil chovatele holubů, aby darovali ptáky a připojili se ke službě, a tak naverboval 100 000 holubů pro britské válečné úsilí.

V roce 1917 disponovala poštovními holuby každá rota, každá pozorovatelná, každé dělostřelecké stanoviště. Holubi tvořili součást

leteckých i lodních posádek a žádná loď nemohla opustit přístav bez toho, že by měla na palubě opeřené zpravodajce. Jen v Británii více než 700 holubů předávalo zprávy z potápějících se lodí a letadel sestřelených na moři, což usnadnilo jejich záchranu.

Odhaduje se, že během první světové války bylo k přenášení zpráv použito více než 100 000 poštovních holubů. Říká se, že tito holubi měli 95% úspěšnost dostat se do cíle. Mimo poštovní služby byli holubi také využíváni k tajnému snímkování.

Dokonce ani za druhé světové války technický pokrok ještě příliš nezmenšil potřebu spolehnout se na okřídlené zpravodaje. Ve 2. světové válce bylo Američany nasazeno během války přibližně 55 000 holubů. V Británii vznikla v roce 1938 dobrovolnická Národní holubí služba a během následujících sedmi let dodala britské armádě 200 000 ptáků. Třicet dva z těchto holubů obdrželo Medaili PDSA Dickina, nejvyšší ocenění udělované zvířatům v boji. Medaile byla v letech 1943 až 1949 udělena 54x – 32 holubům, 18 psům, třem koním

Snímek pořízený holubem

Vojenský převozný holubník československé armády z roku 1934

Vojenský cyklista s převozným holubníkem

Vojenské muzeum Lešany

a jedné lodní kočce – jako uznání za statečnost nebo oddanost během druhé světové války a následných konfliktů.

Většina poštovních služeb pro holuby byla po druhé světové válce zrušena, ale v některých zemích přežily a jsou stále v provozu. V dnešní době má poštovní holuby ve výzbroji švýcarská a čínská armáda. V členitém horském terénu je to nejspolehlivější způsob spojení, které navíc není závislé na elektronice. V Indii používají okřídlenou poštu ve dnech voleb k rychlému doručení informací do těžko dostupných oblastí. V anglickém městě Plymouth převážejí holubi vzorky krve z nemocnic do výzkumných laboratoří.

Holubi v československé armádě

„Poštovní holubi vynikají rychlostí, vytrvalostí, orientační schopností a láskou k domovu. Těchto jejich vlastností bylo využito sportovně a hlavně vojensky.“ mjr. Josef Brada

Československý zákon o poštovních holubech z roku 1924 stanovil, že za mobilizace a ve válce byl každý držitel poštovních holubů povinen je na vyzvání vojenské správy odevzdat. Počátkem 20. let se nacházel Hlavní mateřský holubník československé armády ve Štefánikových kasárnách v Praze, později i v Brně a Trnavě. Branná moc disponovala několika typy holubníků, byly to holubníky tzv. mateřské umístěné v budovách, převozní tažené koňmi nebo automobily a přenosné. Převozní holubníky se nacházely v Kutné Hoře, Milovicích, Brně, Trnavě, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Olomouci, Opavě, Banské Bystrici, Ružomberoku, Spišské Nové Vsi, Košicích a Užhorodu. O počtu holubů v československé armádě a stavu holubníků nejlépe vypovídá hlášení z ledna 1934, které uvádí celkový počet 3 176 holubů.

V případě válečného konfliktu měly mobilní holubníky zaujmout postavení cca 20 km za

Poštovní holubi s depešemi byli nepřítelem sestřelováni či loveni sokolnickými dravci. Za 1. světové války tak došlo k několika pokusům nasadit místo holubů sovy, které by létaly s depešemi nepozorovaně v noci. Tento projekt však ztroskotl na nespolehlivosti sov, které se buď zapomněly při lovu, nebo zkrátka netrefily zpět. Na fotografii je příslušník francouzského 92. pěšího pluku s poštovním kalousem, asi rok 1916.

HRDINKA CHER AMI

Cher Ami se stala doslova spásou amerických vojáků za první světové války, kdy za vypjatých okolností doručila armádnímu sboru ve Francii celkem 12 důležitých zpráv. Nejvýznamnější operaci si připsala počátkem října 1918 v bitvě u Argonne. Americké divize tehdy zahájily útok proti německým liniím a spolu s nimi měli zleva postupovat Francouzi. Ti však zaváhali a levé křídlo zůstalo prázdné. Pět set amerických vojáků se tak ocitlo hluboko v nepřátelském území a zanedlouho byli obklíčeni. V obavě o holý život vyslali obklíčení Američané ke svým krajanům celkem tři holuby s depeší, dva z nich ovšem Němci okamžitě sestřelili. A právě Cher Ami zůstala poslední nadějí. Přestože i ji jedna z kulek zasáhla, dokázala se znovu zvednout a za 25 minut uletět 64 kilometrů. Doručila tak na velitelství zprávu v následujícím znění: „Jsme podél cesty 276,4. Střílejí na nás naši vlastní dělostřelci. Proboha, zastavte to!“ Z 500 mužů nakonec přežilo necelých 200 a většina z nich se shodla na tom, že za svůj život vděčí právě odvážné holubici.

Cher Ami si ze své poslední mise odnesla ošklivá zranění. Měla prostřelený hrudník a přišla o jednu nohu, místo níž pak dostala dřevěnou protézkou. Stala se snad nejslavnějším zvířetem první světové války a za svůj neohrožený čin si vysloužila i válečný kříž za statečnost. Cher Ami zemřela na následky zranění 13. června roku 1919 a její mumifikované tělíčko je vystaveno ve washingtonském Národním muzeu americké historie, v expozici Cena svobody.

Na počest Cher Ami a dalších holubích veteránů oslavují Američané právě v tento den National Pigeon Day (Pigeon Appreciation Day) čili Národní den holubů.

HRDINA JOHN SILVER

Tento holub se narodil v zákopech první linie v lednu 1918 a sehrál důležitou úlohu v bitvě u Argonne. Německá armáda dobře věděla, že holubi přenášejí zprávy, a proto přelétající holuby sestřelovala v křížové palbě. Ale John Silver se dokázal palbě zkušeně vyhýbat a jeho přelety nad nepřátelskou linií do divizního holubníku byly velmi vzrušující.

Dne 21. října 1918 byl vypuštěn ze zákopů, aby doručil důležitý vzkaz na velitelství, vzdálené cca 40 km. Nepřítel okamžitě zahájil zuřivou palbu, kterou John Silver zkušeně prokličkoval. Nicméně znenadání vedle něho vybuchl granát, tlaková vlna ho nejdříve vynesla vysoko nahoru a pak srazila k zemi. Za nesmírného úsilí se mu podařilo znovu nabrat výšku a pokračovat ve svém kurzu. Na velitelství doletěl za 25 minut a byl na něj příšerný pohled. Kulka mu proletěla hrudníčkem, střepiny granátu potrhaly jeho drobné tělíčko a chyběla mu pravá noha. Tuba se vzkazem byla ale neporušená a visela za vazy utržené nožičky. Po týdnech léčení se uzdravil, ale do aktivní služby se už nevrátil. Stal se válečným hrdinou, šel do důchodu a v roce 1921 se stal maskotem 11. signální divize americké armády. Jméno dostal po jednonohém pirátu z Ostrova pokladů. Zemřel v roce 1935 ve věku 17 let a 11 měsíců a jeho tělo je vystaveno v Národním muzeu Letectva Spojených států amerických poblíž Daytonu v Ohiu.

HRDINA GUSTAV

Gustav sloužil v řadách RAF a spolu s dalšími 500 holuby se zúčastnil vylodění spojenců v Normandii. Jako prvním se mu podařilo doručit zprávu o vylodění v tomto znění: „Jsme právě přibližně 20 mil od pláže. První útočné oddíly se vylodily v 07.50. Nepřátelská děla na pláži mlčí... Průběžně jsem zavalován informacemi. Letadla Lightning, Typhoon a Flying Fortress nad námi přelétávají od 05.45. Nepřátelská letadla nejsou vidět,“ zněla stručná zpráva. Přes nepříznivé počasí a protivítr o síle 30 mil za hodinu uletěl Gustav vzdálenost 240 km od břehů Normandie na svoji „základnu“ na ostrově Thorney poblíž jihoanglického přístavu Portsmouth za 5 hodin a 16 minut. Za svůj příspěvek k úspěšné invazi byl Gustav 1. září 1944 vyznamenán Dickin Medal, jakousi zvířecí obdobou nejvyššího britského vojenského vyznamenání Victoria Cross.

Gustav přežil navzdory nepřátelským kulkám i špatnému počasí celou válku. Bohužel se dočkal nehrdinského konce, když jej jeho poválečný chovatel při čištění holubníku omylem zašlápl.

PRINCIP HOLUBÍ POŠTY

Holub není schopen doručit depeši na určenou adresu. Holubí pošta funguje přesně naopak. Holuba je třeba přepravit z domovského holubníku na místo, odkud má psaní doručit zpět domů. Transport do bodu, z něž se holub vypustí, býval zejména v minulosti velmi dlouhý a složitý. Holubi trávili týdny i měsíce zavření ve stísněných přepravních boxech, cesty se klikatily a často bylo třeba z důvodu bezpečnosti nutné dělat záludné okliky.

Tajemství, jak holubi najdou správnou cestu, není zcela odhaleno. Existují dvě hlavní verze:

1. v zobáku holubů je magnetický receptorový systém – orientaci pták udržuje zachycením změn zemského magnetického pole;

2. holubi sluchem vnímají vibrace, kolísání spektra nízkofrekvenčních zvukových vln.

Druhá verze má největší počet přívrženců. Většina tvorů včetně lidí nedokáže detekovat zvuk nižší než 16 Hz. Holubi vnímají nízkofrekvenční signály, jsou schopni se jimi pohybovat a udržovat správný kurz, protože infrazvuk se vyznačuje nízkou absorpcí v různých prostředích. Klasickou mapu Země s odrazem nízkofrekvenčních vln v šumu lesa, moře a budov čtou ptáci za letu do nejmenších detailů.

TTD HOLUB DOMÁCÍ

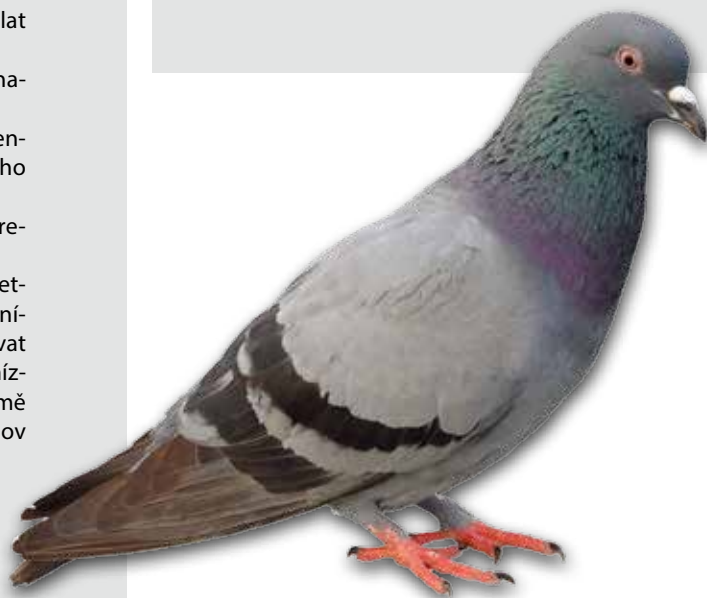
váha: 300 g

nosnost: 80–90 g

rychlost 50–70 km/h

operační výška 100–150 m

dolet: až 1 000 km

V posledních letech se sokolnicky vedení orli zkouší jako ochrana letišť před drony.

Foto – Keystone Features / Hulton Archive / Getty Images

Ursula, sokol stěhovavý ze speciální sokolnické jednotky, kterou založila MI5, aby zachycovala německé poštovní holuby. Červen 1945.

Příkladem letecké nehody zaviněné ptáky je havárie z 10. května 1985, kdy v 10.00 hod. havaroval v těsné blízkosti letiště Bechyně letoun MiG-21MF „domáciho“ 9. stíhacího leteckého pluku. Stroj po vynuceném přistání za drahou shořel, pilot kapitán Jiří Doležal nezraněn opustil letoun po jeho zastavení ještě předtím, než letoun pohltily plameny. Bezprostřední příčinou nehody bylo nasátí ptáků do motoru, a tím ztráta jeho výkonu.

Křídlo letounu po střetu se supem

frontou. Tam by si holubi několik dní zvykali na novou polohu svého domova. Na frontu by byli distribuováni holubi, kteří by potom přinášeli zprávy zpět do holubníku. Ovšem holubi by měli být vypuštěni během dvou až tří dnů i bez zprávy, aby neztratili návyk vrátit se domů do svého holubníku, kde mají dost krmení a holubí společnosti. Na obrázku (na str. 17) vidíte převozný holubník. Nahoře má velkou klec, z níž si holubi měli možnost několik dní prohlížet okolí, aby si ho zapamatovali a pak trefili zpět.

O holuby se staralo spojovací vojsko, které dál přenášelo zprávy telefonem či rádiem. Holubi nosili zprávy psané na tenkém několikrát přeloženém papíru v hliníkovém pouzdru upevněném k jejich noze. Zprávy byly většinou šifrované pro případ, že by zpráva padla do rukou nepřítele. S důležitou zprávou se posílali buď dva samečkové, nebo dvě holubice. To proto, aby se na cestě do sebe nezamilovali a nezdržovali se případným cukrováním. Oba nesli stejnou zprávu. Kdyby jeden zahynul v bubnové palbě, mohl by ještě druhý šťastně doletět. Mohlo se ovšem stát, že by padli oba. Pokud by nepřicházela pomoc a jednotka měla dostatek holubů, byl by vyslán další pár.

Sokolničití dravci

Sokolnictví je starobylý způsob lovu pomocí ochočených dravých ptáků. Mongolsko-tatarské kmeny považovaly lov nejen za zábavu a jeden ze zdrojů obživy během vojenských tažení, ale i za ideální cvičení a praktickou přípravu na boj. Platilo to zejména o sokolnictví, které nazývali „sestrou války“.

Ačkoli můžeme předpokládat, že brzy po vyslání prvního poštovního holuba s válečnou depeší použil protivník sokola k jeho ulovení a zamezení předání depeše, první potvrzená zmínka o použití dravců k vojenským účelům pochází ze střední Evropy z roku 1566. „Turecký sultán Soliman obklíčil hrad Szigetvár v Maďarsku. Obránci vypouštěli poštovní holuby, aby si přivolali pomoc. Turci však byli připraveni a jejich vycvičení sokolí pochytili holuby vypuštěné z hradu.“

V roce 1870, během francouzsko-pruské války, komunikace mezi obleženou Paříží a městem Tours probíhala prostřednictvím holubí pošty. Prusové o tom samozřejmě věděli a nasadili proti holubům sokoly. Vynálezaví Francouzi ale přišli s nápadem připevnit na ocasy holubů píšťalky, které během letu odrazovaly svým pronikavým zvukem dravce od útoku. K nasazení sokolnických dravců proti poštovním holubům došlo také v obou světových válkách. Avšak pro poštovní holuby nepředstavovali nebezpečí pouze sokolníčtí dravci, ale také ti volně žijící. Britští poštovní holubi se během války dostali do potíží, když letěli zpět domů s důležitými informacemi a stali se po namáhavém letu snadnou kořistí sokolů hnízdících na křídových útesech podél celého jižního pobřeží Anglie. K vyřešení problému a obraně holubů MI5 vytvořila Falcon Destruction Unit. Pětičlenný tým pod vedením plukovníka ve výslužbě cestoval podél britského pobřeží a likvidoval divoké sokoly. Když po druhé světové válce holubí pošta skončila, přestali být sokolníčtí dravci armádami využíváni. Ale netrvalo dlouho a opeření vojáci byli povoláni opět do služby, a to s rozvojem letectví. Již od počátku letectví se stroje ve

vzduchu setkávaly a střetávaly s ptáky a při vzletu a přistání se zvěř i ptactvem. Avšak s příchodem proudových letadel, která mohla ptáka nasát do motoru, a tím způsobit fatální nehodu, začala být potřeba ptáky z okolí letišť vypudit naléhavá.

První, tehdy ornitologické zajištění letišť (dnes biologická ochrana letišť) vzniklo v roce 1981 na vojenském letišti v Pardubicích. Od roku 1984 má svou stanici biologické ochrany také vojenské letiště Čáslav. Další stanice biologické ochrany na vojenských leteckých základnách vznikaly v průběhu 80. let. Až po vojenských letištích se stanice biologické ochrany zakládaly také na civilních letištích. Cílem biologické ochrany letišť není ptáky ani zvěř v prostoru letiště usmrtit, nýbrž plašit a vyhánět jak od vzletové, tak přistávací dráhy. Jde tedy o souhrn preventivních, pasivních a aktivních opatření tak, aby se počet ptactva a ostatní zvěře vyskytující se či migrující na ploše letiště a v jeho okolí snížil.

I přes využívání zábleskových zařízení, hlukových efektů z pyrotechniky či rádiově řízených modelů vždy bude na letišti třeba sokolníků. Ani nejmodernější technika zatím nedokáže odradit drobná zvířata, zejména

pak drobné opeřence a zajíce. Rušení běžnou cestou je poměrně neefektivní. Důvodem je zkrátka zvuk.

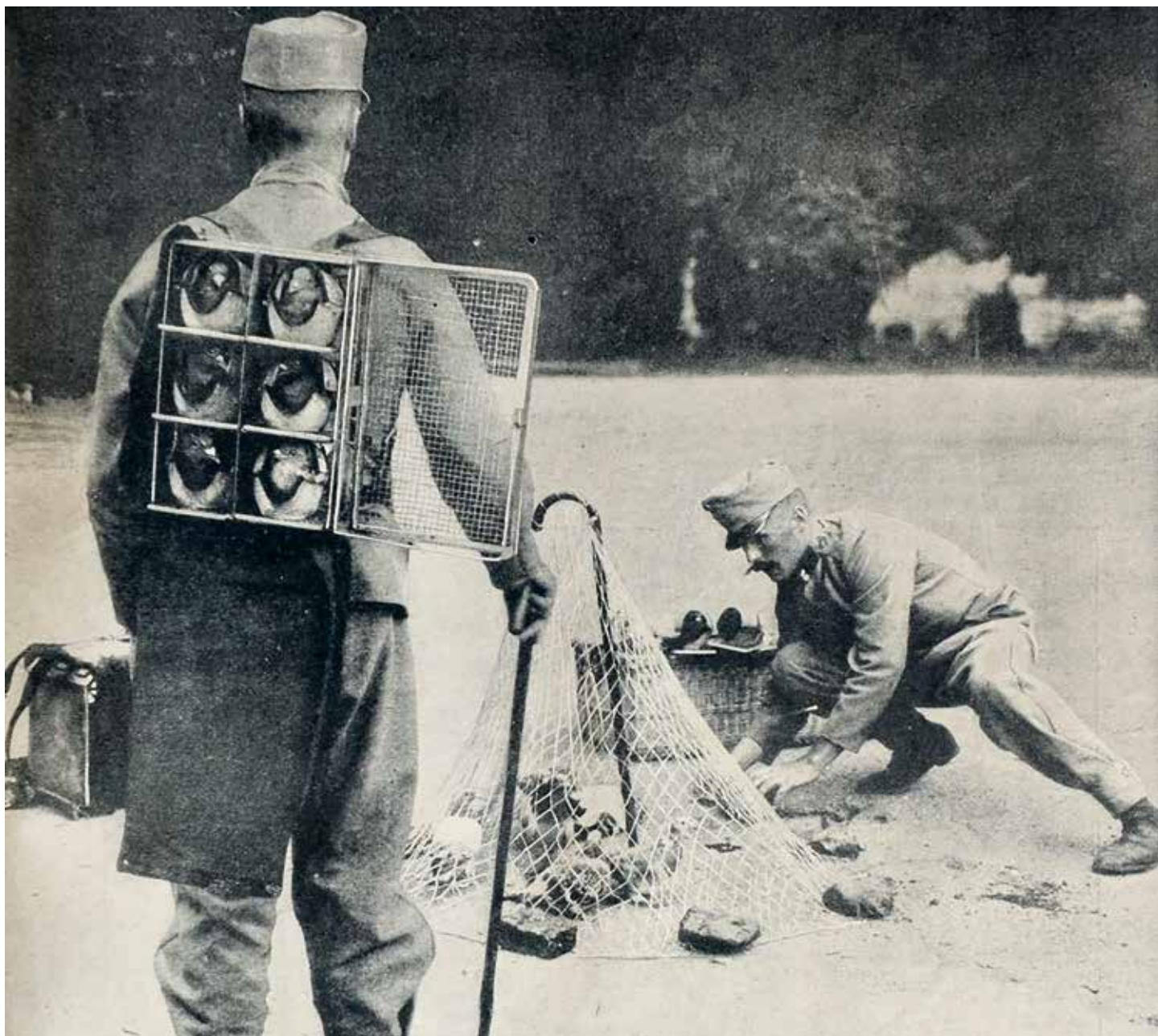
Detekční kanáři

S nápadem využít kanáry v dole přišel skotský fyziolog John Scott Haldane, který se zabýval kyslíkovou terapií a výzkumem oxidu uhelnatého. To jej dovedlo k myšlence využít ptáky v dole. Mají totiž vyšší citlivost na nebezpečné plyny. Jako velmi vhodný pták se ukázal právě kanár. Větší vnímavost kanárů v porovnání s člověkem je zapříčiněna jejich rychlejším metabolismem – prudší srdeční frekvenci a vdechováním plynů se jedy dostanou mnohem rychleji do jejich organismu. Nemálo k tomu přispívají i vzdušné vaky, které navazují u ptáků na plíce a zvyšují účinnost dýchání. Britští vojáci používali kanáry při kopání tunelů nebo při obsazování nepřátelských tunelů. Zavírali kanárky do klecí, a když nějaký ptáček spadl z bidýlka, bylo jasné, že je chodba zamořena bojovým plynem. Kanárek sloužil také jako detektor koncentrace plynu v zákopech. Drobní, jasně žlutí zpěvní ptáci tak zachránili mnoho životů.

Text: Martin Říha, foto: archiv autora

Projekt zásobování zákopů kanáry pomocí poštovních holubů

VÁLKA „NA STOLE“

Říká se tomu stůl, to ale ani zdaleka nevystihuje, co přesně Wargaming Table je. Na mezinárodním veletrhu Future Forces Forum představila tento unikátní prostředek k výcviku vojáků společnost VR Group. Ta dlouhodobě vyvíjí simulátory a simulace pro výcvik příslušníků ozbrojených sil.

Na začátku 19. století začala k výcviku důstojnického sboru sloužit pruská stolní hra Kriegspiel. Ještě větší revoluci jsou v současné době systémy konstruktivní simulace. V Česku se na ně zaměřuje česká firma VR Group. Na loňském veletrhu Future Forces Forum představovala digitální Wargaming Table. Je to v Česku unikátní nástroj, který by měl v budoucnu plnit širokou škálu úkolů pro výcvik, plánování a přípravu vojáků.

Benefitem digitální mapy

Wargaming Table (WT) v sobě kombinuje možnosti plastického stolu, na kterém vojáci modelují terén a řeší taktickou situaci. Díky „stolu“ získají lepší prostorovou představivost, navíc s benefity moderních digitálních map, operačními zákresy a kapacitami pro výuku formou válečných her. To vše se odehrává na uživatelsky intuitivní platformě konvertibilní velkoplošné dotykové obrazovky.

A nyní více do detailu. WT je systém složený ze tří hardwarových součástí: odolného velkoplošného dotykového displeje, konvertibilního stojanu, umožňujícího pozici horizontálně i vertikálně, a připojeného mini PC. Hlavní je však software pro digitální plastický stůl, který v demoverzi tvoří aplikace pro taktický zákres do ortofoto grafické (z leteckých snímků) i topografické mapy – a to ve 2D i ve 3D pohledu, který je zprostředkován technologiemi rozšířené reality (AR) pro interaktivní spolupráci uživatelů. Volné kreslení pomocí dotykové tužky (stylusu) umožňuje efektivní tvorbu zákresu, který má zároveň všechny výhody digitálního formátu.

3D simulační editor

Do budoucna bude tento systém postupně doplňován o proprietární wargamingové aplikace, mít propojení se simulačním systémem VR Group WASP3, nástroji pro tvorbu vlastních

válečných her a také půjde o plnohodnotný 3D simulační editor pro tvorbu vlastních taktických situací za využití získaných dat. Současně ale bude nadále kladen důraz na intuitivní ovládání a jednoduchost použití.

Vývoj WT firma konzultovala s armádními specialisty, navíc bude systém testován při plnohodnotném vojenském cvičení. To vše je součástí moderního trendu výcviku ozbrojených složek, v jehož rámci vojáci všech hodností mohou díky technologiím získat válečné zkušenosti, aniž by museli válčit.

„Technologická společnost, jakou je VR Group, se musí mimo aktuálních zakázek vždy soustředit i na budoucí vývoj. S moderními technologiemi pracujeme na denní bázi, a je tak přirozené, že u nás vznikají nápady a vylepšení založené na zkušenostech z dlouhodobé spolupráce s Armádou České republiky,“ uvádí k plánům VR Group předseda představenstva společnosti Ing. Vít Ryška.

Klíčových je prvních sto dnů války

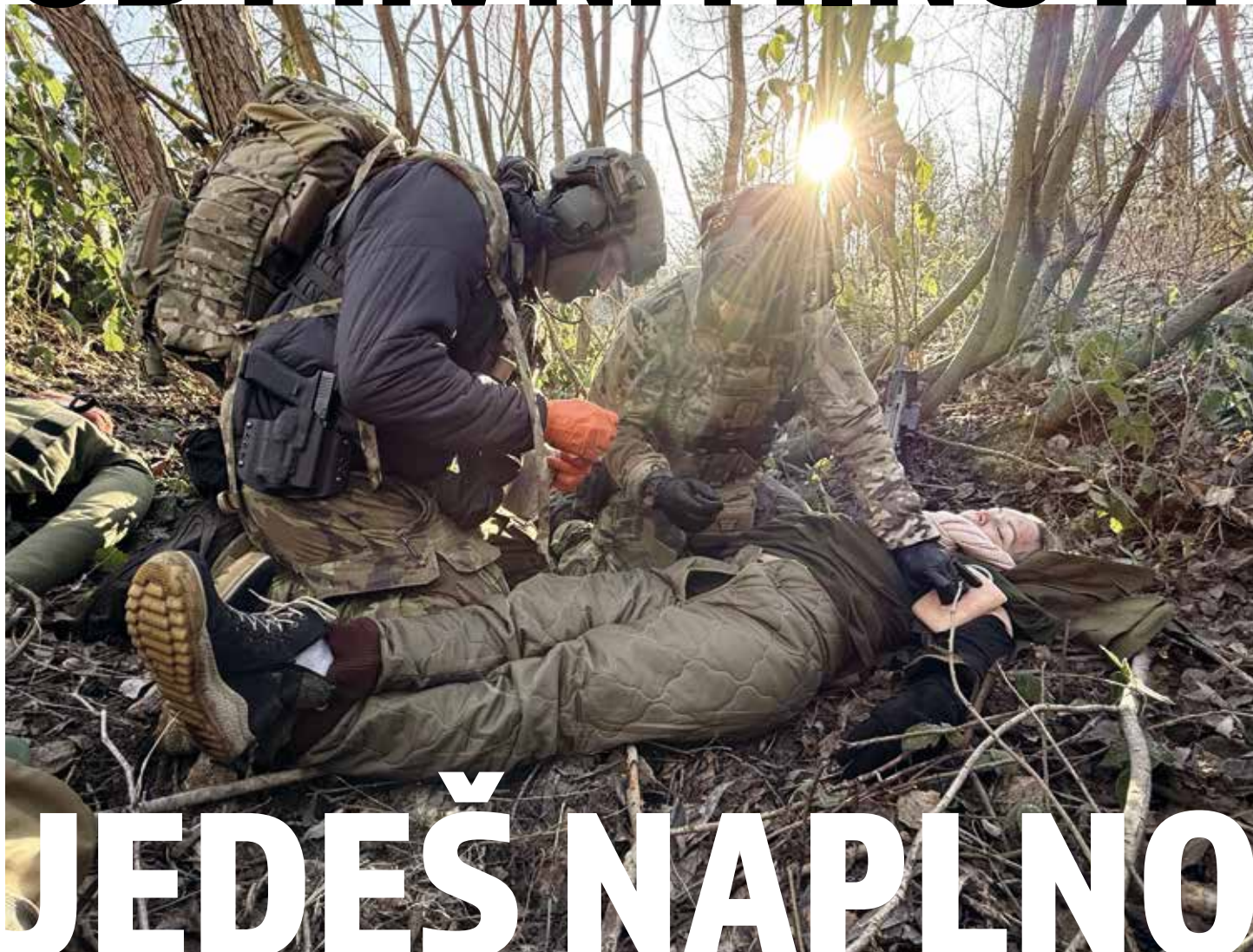
Vojáci díky tomu získají dovednosti, které jim – v případě reálného konfliktu – pomohou přežít a úspěšně plnit jejich mise od samého počátku boje. V moderních konfliktech je totiž pro přežití vojáka klíčových prvních sto dní. Války sice trvají i několik let, ale podle výzkumů americké DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) utrpí armády více než 40 procent celkových ztrát na životech právě v prvních třech měsících bojů. Klíčovým faktorem úspěchu a přežití jsou pak právě zkušenosti.

Válečné hry jsou (kromě získávání zkušeností) prostředkem ke hledání řešení komplikovaných problémů a zdokonalování schopností řešit komplexní situace. A to neplatí jen pro ozbrojené síly, ale i pro ostatní státní instituce a soukromý sektor.

A FAKTA

VR Group, a. s., je přední český dodavatel komplexních výcvikových řešení pro ozbrojené a bezpečnostní složky. Díky více než dvaceti pěti letům zkušeností ve vývoji, implementaci a provozování systémů s využitím simulačních technologií nabízí VR Group, a. s., špičková výcviková řešení ve všech oblastech vojenského působení i krizového managementu. Společnost VR Group, a. s., je dceřinou společností státního podniku LOM Praha, který byl zřízen Ministerstvem obrany České republiky.

OD PRVNÍ MINUTY

JEDEŠ NAPLNO

Mezi nejnáročnější kurzy zaměřené na poskytování přednemocniční péče v bojových podmínkách patří zcela nový kurz Basic Combat Medical Skills, který se konal začátkem letošního února ve vojenském výcvikovém prostoru Brdy.

Hlavním cílem unikátního kurzu bojové medicíny v extrémních podmínkách bylo zdomakovat nelékařský zdravotnický personál AČR v problematice prvotního ošetření těžce traumatizovaného pacienta, ošetření život ohrožujících stavů, nácvik rozšířené kardiopulmonální resuscitace, léčby traumaticko-hemoragického šoku, rozšířené monitorace a diagnostiky, imobilizace a transportu nemocného do cílového zdravotnického zařízení a v neposlední řadě prověřit získané znalosti a praktické dovednosti v modelových situacích.

„Tento kurz je naprostým unikátem v rámci Armády České republiky. Realistická simulace různých zdravotních stavů a bojových situací zde dosahuje hranic možného. Pro dosažení maximální věrohodnosti výcviku byly využity

osvědčené metody Centra bojové medicíny, jako jsou celotělové simulátory, řízený bojový stres (spánková deprivace, žízeň, hlad, chlad, časová tíseň, taktická omezení) či realistické scénáře napodobující bojovou situaci. Kurz byl dále inovován o nové prvky, mezi něž patřilo vedení rádiových relací s nadřízenými prvky, zapojení moderních technologií včetně 3D tisku (tvorba imitací nástražných zařízení a výukových trenažérů) či využití dronu,“ říká vedoucí Centra bojové medicíny a zástupce přednosty Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny 1. lékařské fakulty (KARIM) major MUDr. Jan Páleník.

Výcvik v polních podmínkách začíná prakticky okamžitě po příjezdu, není žádný čas se „rozkoukat“. „Od první minuty jedeš naplno. Tady už není čas na nějaké suché teorie, všechno

si okamžitě zkusíš v praxi. Každý zdravotnický materiál je ostrý – žádné atrapy. Otevíráš balení, sestavuješ vybavení, pracuješ jako ve skutečné bojové situaci. To znamená minimum slov a maximum akce. Když máš zastavit krvácení, tak ho zastavíš, když ho nezastavíš, pacient zemře. Aby to bylo co nejbližší realitě, používáme celotělové simulátory, špičkové figuranty a extrémně realistické maskování ran od profesionálních maskérů, těch nejlepších v oboru. Žádné gumové figuríny, ale krev, bolest a chaos – přesně jako v boji. Kurz není jen o medicíně, ale o komplexním zvládnání bojiště,“ přibližuje hlavní instruktor CEBOMED ÚVN praporčík Bc. Martin Kotouč. „Cvičení probíhají ve dne i v noci, za jakýchkoliv podmínek – déšť, mráz, sníh. Pod nohama ti vybuchují miny, nad hlavou bzučí drony, kolem

Kurz probíhá v autentických podmínkách bojového nasazení včetně instruktáží i ubytování.

tebe se pohybuje nepřítel. Není čas přemýšlet, musíš reagovat. Každá chyba může znamenat smrt – tvoji nebo tvého parťáka. Používáš radiostanice, navigaci, koordinuješ se s velením, pracuješ s reálnými taktickými scénáři. Jsí vyčerpaný, hladový, nemáš skoro žádný spánek, a přesto musíš řešit zranění v bojové situaci. Adrenalin je na maximu, tělo vypovídá službu, ale tvá mysl musí zůstat ostrá,” dodává hlavní instruktor.

Kurz Basic Combat Medical Skills tak nejen posouvá hranice výuky vojenské medicíny, ale zároveň připravuje zdravotnický personál AČR na reálné výzvy, které mohou nastat v bojových podmínkách.

Největším přínosem je autentičnost

Frekventanti kurzu se společně shodli, že nejnáročnější na kurzu byla jeho komplexnost, kdy je mimo odborného zdravotnického zaměření začleněna i taktika, komunikace a předávání informací nadřízenému stupni, to vše doplněno fyzickou náročností při plnění jednotlivých modelových situací a spojeno s extrémní klimatickou situací a spánkovou deprivací. Naopak největším přínosem cvičení byla pro účastníky jeho autentičnost a téměř úplné přiblížení realitě, což na útvarech není možné, protože by si to vyžadovalo obrovské logistické nároky. Skvělou práci odváděli i skvěle namaskovaní značkaři, kteří frekventantům práci opravdu neulehčovali.

Vyčerpání bylo na frekventantech znát již první den tohoto intenzivního kurzu.

Během ošetřování museli frekventanti čelit nepřátelské palbě i cvičným útokům dronů.

BEVKO

Jste vysláni jako Medevac Team v rámci vaší mise zajistit ošetření a transport dvou raněných vojáků po dronovém útoku na BVP. V oblasti hrozí další dronové útoky a je možný i dělostřelecký nebo raketový útok. Jeden poraněný voják zaklíněný v místě řidiče BVP, krvácející v podpaží, s rankami na hrudníku, zakrvácený obličej od střepin – hluchý, slepý, postupně rozvíjející se TBI (traumatické poranění mozku), jeden voják uvnitř BVP, zmatený, hluchý, (výbuch granátu vypuštěného z dronu,) drobné střípinky po celém obličeji, krvácející uši, postupně se rozvíjející TBI.

VYPROŠTĚNÍ (STŘELBA Z LESA)

Jste přiděleni z důvodu nedostatku zdravotníků v rámci vaší mise k jednotkám SAR (letecká pátrací a záchránná služba). Dostali jste povel k výjezdu se sdělením: Během nočního přesunu se ztratil voják. Byl lokalizován pomocí dronu v obtížně dostupném terénu. Signalizoval blíže neurčené zranění. Jste 5 km za linií dotyku, hrozí raketové útoky, drony. Váš úkol je ztraceného vojáka najít, komplexně posoudit situaci včetně komunikace s TOC (technické operační centrum). Provést vyproštění z těžko přístupného terénu, provést komplexní ošetření a přípravu na transport.

DOPRAVKA

Jste svědkem dopravní nehody při činnosti na checkpointu (mise), netaktická situace. Civilní auto převážející munici stojí po nárazu do stromu na cestě. Jste 50 km za linií dotyku, hrozí raketové útoky a drony. Dvě dospělé osoby vepředu, motor běží, pásy zapnuty u řidiče, spolujezdec nepřipoután, airbagy venku, ruční brzda nezatažena. Řidič reaguje na oslovení, zaklíněn, krvácí z nosu a úst, zmatený, otevřená zlomenina levého stehna s krvácením, patrné stopy po pásech na břiše a hrudníku. Spolujezdec nepřipoután, nereaguje, nezaklíněn, krvácí z nosu a úst, patrná zhmožděnina s krvácením na hlavě, zlomenina pravé ruky, patrný krvavý otisk na sloupku auta.

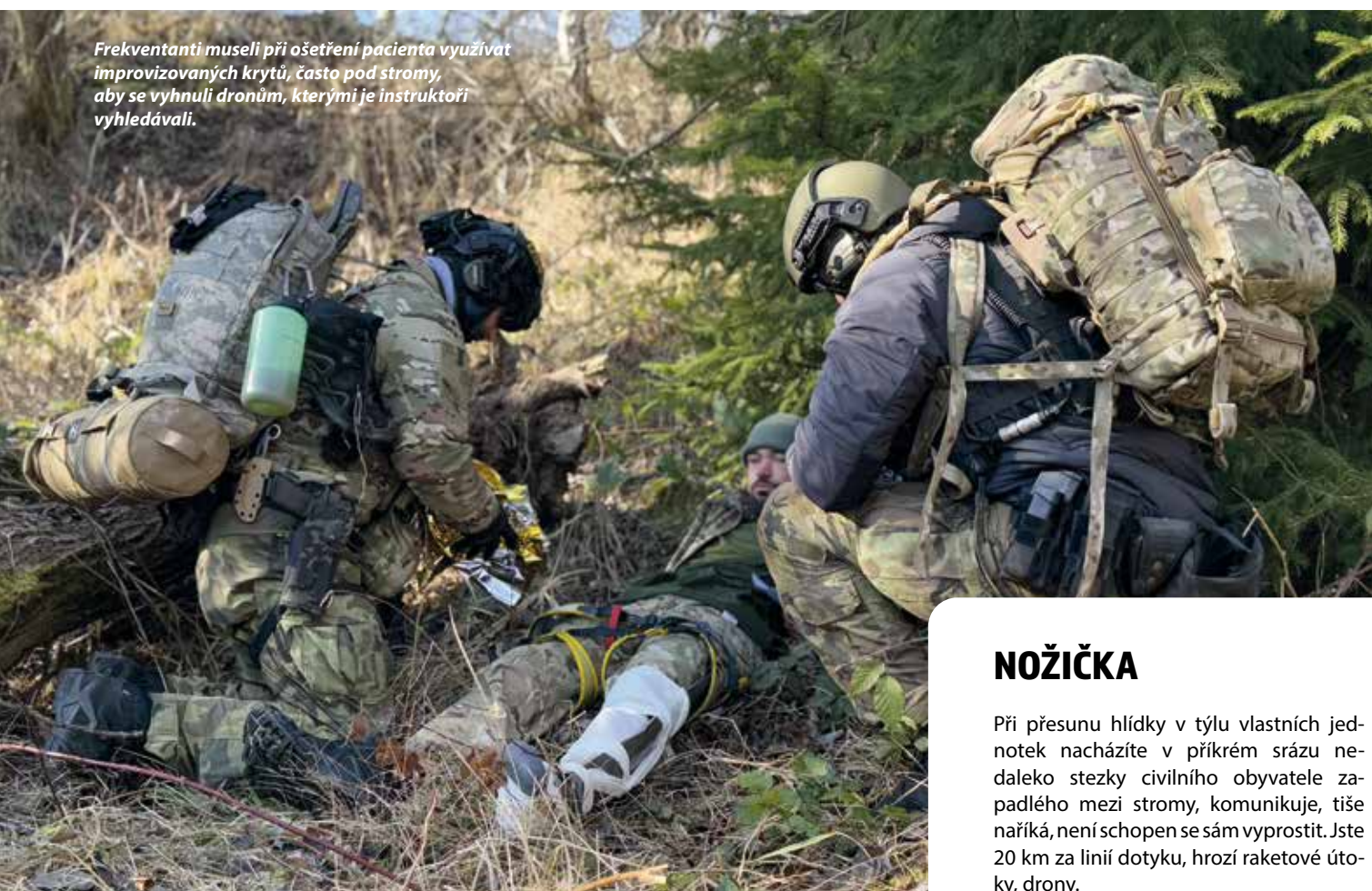
Zavádění kanyly na korbě jedoucího nákladního vozidla vyžaduje značnou zručnost.

TATROVKA

Na začátku vjezdu do muničního skladu čeká tatrovka – před ní na nosítkách je pacient. Evakuace raněného vojáka pomocí CASEVAC (odsun raněných jakýmikoli prostředky). Poskytování péče před, během a při předání pacienta na vyšší etapu péče.

Frekventanti museli při ošetření pacienta využívat improvizovaných krytů, často pod stromy, aby se vyhnuli dronům, kterými je instruktoři vyhledávali.

NOŽIČKA

Při přesunu hlídky v týlu vlastních jednotek nacházíte v příkrém srázu nedaleko stezky civilního obyvatele zapadlého mezi stromy, komunikuje, tiše naříká, není schopen se sám vyprostit. Jste 20 km za linií dotyku, hrozí raketové útoky, drony.

DOMÁCI ZABIJAČKA

Jste na malé základně jako Medic Team a do vysílačky dostanete info o rvačce dvou vojáků. Má tam být zraněný a váš úkol je prověřit situaci. Vojenská policie je na blízké základně a dorazí do 30 minut. Uvnitř domu je pobodaný muž a pořezaná žena s dítětem, která se dozvěděla o nevěře muže. Má pořezaná zápěstí – pokus o sebevraždu (rozmyslela si to a sama si aplikovala turniket). Hysterická/agresivní, pořád narušuje ošetření, pokus o útěk a dítě v náručí.

Text a foto: Martin Říha

ŽIVOT ZACHRAŇUJÍ VTEŘINY

Na průběh, účel a důvody vzniku kurzu BCMS jsme se zeptali vedoucího Centra bojové medicíny a zástupce přednosty Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny 1. lékařské fakulty (KARIM) majora MUDr. Jana Páleníka.

Jaké byly důvody pro zavedení takového kurzu do výcviku vojenských záchranářů?

V dnešní době je již simulační medicína integrální součástí výcviku zdravotnického personálu po celém světě a postupně proniká i do výcviku ozbrojených složek států. Bojová medicína se však velice liší od běžné civilní medicíny. Rozdíl nalézáme nejenom v odlišném spektru poranění, specificky užívaném vybavení, ale zejména pak v působení tzv. battle stressors (environmentální, fyzikální, kognitivní a emocionální). Vše výše uvedené pak velkou měrou ovlivňuje výslednou kvalitu poskytované péče, resp. šanci raněného na dobrý výsledek (outcome). Výuka přednemocniční péče v bojových podmínkách musí tyto odlišnosti respektovat a nezaměřovat se pouze na dokonalé zvládnutí teoretických znalostí a praktických dovedností, ale také naučit posluchače se s bojovým stresem vypořádat a dokázat ho vědomě ovládat.

Mohl byste nám kurz ve zkratce představit?

Kurz Basic Combat Medical Skills (BCMS) je specializovaným výcvikem zaměřeným na přednemocniční péči v bojových podmínkách, který se zařadil mezi řadu úspěšných kurzů pořádaných Centrem bojové medicíny (CEBOMED) při Ústřední vojenské nemocnici – Vojenské fakultní nemocnici Praha (ÚVN). BCMS je určen především pro zdravotnické záchranáře a vojáky s kurzem Combat Life Saver (CLS) jednotlivých útvarů, kteří se během výcviku stávají organickým týmem a pracují bok po boku ve všech fázích kurzu. Navzdory označení „základní“ není výcvik snadný, je intenzivní a zaměřuje se na klíčové postupy Tactical Combat Casualty Care (TCCC), jejich

až podvědomé osvojení – tedy poskytování život zachraňujících a končetinu šetřících výkonů pod hrozbou nepřátelské činnosti.

Jak samotný kurz probíhá?

Úvodní část kurzu je věnována nezbytné teorii, ale důraz klademe na maximální interaktivitu a opakování, nedopustíme ztrátu pozornosti frekventantů. Účastníci jsou vedeni k procvičování a upevňování získaných znalostí a dovedností v oblasti přednemocniční péče, ale také vojenské taktiky, zásad pohybu po bojišti a výzev, které moderní bojiště představuje. Výuku vedou nejen odborníci z KARIM, což jsou z části aktivní vojáci se zkušenostmi z misí, doplňují je další specialisté z Emergency ÚVN, ale také i zkušení veteráni, kteří strávili mnoho let v elitních bojových útvech. Extrémně přínosná je spolupráce s útvary AČR, které k nám nejen vysílají instruktory, ale pomáhají i se zajištěním

vhodných mimonemocničních prostor nebo techniky. Z těchto jednotek bych rád jmenoval zejména 13. dělostřelecký pluk „Jaselský“ z Jinců. Po dvou dnech výuky v učebnách následuje přesun do terénu, kde výcvik probíhá v podmínkách blížících se realitě moderního bojiště.

Co je hlavním cílem kurzu?

Celkově klade CEBOMED ÚVN důraz na realistický a efektivní přístup k výuce, který odpovídá nárokům kladeným na současné vojenské zdravotníky a připravuje zdravotníky na reálné situace. Náš výcvik není jen o teorii, ale ani o bezhlavém drilu. Každá část kurzu BCMS je pečlivě promyšlená a vychází z reálných bojových zkušeností. Přistupujeme k výcviku s maximální zodpovědností a efektivitou – chceme, aby účastníci nejen znali všechna rizika, ale zároveň byli schopni poskytovat špičkovou péči a jejich spolubojovníci se na ně mohli

Major MUDr. Jan Páleník

stoprocentně spoolehnot. Rozhodování pod tlakem a práce v extrémních podmínkách nejsou snadné pro nikoho. Právě v těchto situacích si každý uvědomí své limity a zjistí, jak by skutečně reagoval. S touto zkušeností pak může dál pracovat a neustále se zdokonaľovat. Tento kurz není pro každého. Jen ti nejlepší projdou až do konce. Absolventi kurzu se naučí nejen zachraňovat životy, ale hlavně přežít v podmínkách skutečné války. BCMS posune každého, kdo jej dokončí, na úplně jiný level – fyzicky, psychicky i takticky. Kdo vydrží, je připraven, kdo je připraven, není překvapen.

Text: Martin Říha, foto: ÚVN

TĚLOCVIKÁŘ S DUŠÍ FILOZOFA

Major Jiří Kopřiva při přezkušování dbá i na sebemenší detail.

Vyvrací zažitou představu o tom, že tělocvikář žije v jakémsi uzavřeném světě vteřin, nosí na sobě neustále tepláky a na krku se mu houpou stopky. Nový tělovýchovný náčelník Velitelství pozemních sil v Olomouci major Jiří Kopřiva rétorikou připomíná filozofa, jehož duše kolem sebe vše citlivě vnímá. Pečlivě volí slova, od první chvíle je poznat, jaký je v dobrém slova smyslu puntičkář. „Když něco dělám, chci to dělat pořádně.“

Novou pozici, kterou vykonává od 1. ledna, bere vážně. „Sice si nemyslím, že jsem se ocitl v takzvaném horkém křesle, ale jedná se o místo, přes které proudí největší tok informací z oblasti služební tělovýchovy jak ve směru nahoru, tak ve směru dolů. Pozemní síly jako jedna ze složek AČR disponují v součtu nejvyšším počtem tělovýchovných náčelníků nebo pracovníků, a to v rámci brigád, pluků, praporů a oddílů,“ říká v rozhovoru Jiří Kopřiva.

Kolik lidí pod vás spadá?

Jestliže se bavíme o odborné stránce, tak je třeba si uvědomit, že pozemní síly mají dvě brigády a šest pluků. V gesci budu mít samozřejmě tělovýchovné pracovníky, respektive

tělovýchovné náčelníky, což čítá téměř 70 oveček. Nevelím jim, ale odborně je vedu a řídím.

Do armády vás přivedla náhoda, když váš kamarád přinesl náborový leták, který lákal ke studiu na vojenské vysoké škole. V uniformě působíte už přes dekádu, jak vojenské prostředí vnímáte?

Armáda je zrcadlem společnosti, odrážejí se v ní různé specializace a odbornosti stejně jako v civilním sektoru. Pokud si vezmeme průřez jednotlivými armádními složkami a stupni, vidíme zde lidi různých odborností a specializací v různých funkcích, které vykonávají. Navíc máme přehled o tom, co do vojenského prostředí přinášejí, a naopak, co jim armáda v jejich profesi dává, anebo bere.

VOJÁK NENÍ VRCHOLOVÝ SPORTOVEC

Tvrdíte, že armáda je zrcadlem společnosti. V civilním prostředí jsou ale lidé pohodlní, děti tloustnou, nesportují. Je situace v armádě lepší?

Nechci současnou dobu hanit či tuto problematiku bagatelizovat. Ale samozřejmě vnímám mladou generaci, která nastupuje do armády, a vidím, jak jim chybí základní pohybová aktivita, jakou jsme měli v mládí my.

Máte možnost jako náčelník tělovýchovy Velitelství pozemních sil ovlivnit stravování vojáků? Někteří totiž v uniformě nevypadají moc sportovně.

Nemohu při svém vyřízení ještě plnit funkci výživového poradce. Ale máte pravdu, každý tělocvikář v armádě ví, že někteří vojáci skutečně nemají ideální postavu. Určitě by bylo dobré, kdyby se tělesná příprava pojala více komplexně, ať už co se týče sportovního tréninku, tak i výživy, fyzioterapie, rehabilitace, rekondice a podobně. Pak by následoval rychlejší posun. Vystává ale problém, jak vše aplikovat, protože voják si musí plnit v první řadě své prioritní povinnosti. Není vrcholovým sportovcem.

CHYBÍ MNĚ TOUHA POSOUVAT SE DÁL

Co konkrétního máte v nové funkci v gesci?

Zodpovídám za odborné vedení a řízení služební tělovýchovy u Velitelství pozemních sil. V náplni práce mám veškeré plánování a organizování činnosti v tělovýchovné oblasti od stupně Velitelství pozemních sil níže, kde mám odborně na starosti tělovýchovné pracovníky na nižších stupních. A to od brigády, přes pluk až níže po prapor či oddíl. Ale podotýkám, že se jedná o odborné vedení a řízení, nikoli o přímé velení. Na starosti mám dále přezkoušení z tělesné přípravy a různá kontrolní cvičení, a to přímo u Velitelství pozemních sil. Přímo pode mě spadá přezkušování hlavních funkcionářů brigád a pluků, což se týká velitelů, zástupců velitelů a náčelníků štábů brigád a pluků. Dále ještě tělovýchovných náčelníků těchto brigád a pluků, což jsou mi protějšci v hodnosti kapitánů.

Kde vidíte při přezkušování největší problémy, ať u velitelů či vojáků?

Určitou potíž spatřuji v motivaci lidí. U řady vojáků či vojákyně mi chybí jejich touha posouvat se dál. Nerozumím jejich dotazům: „Co z toho budu mít, když přezkoušení udělám, a naopak, co se mi stane, když testy nesplním?“ Takové uvažování je špatné, postrádá jakoukoli vnitřní motivaci. A to mi vadí.

Co byste vojákům před přezkušováním poradil?

Aby se začali pravidelně hýbat, a nikoli jen nárazově. Myslet si, že pohyb, trénink, fyzická příprava a podobně jednou týdně je dostačující, pokud nemají adekvátní fyzický fond z mládí, je omyl. Starší generace většinou tento základ má, ale mladší s tím má problém. Je důležité začít se systematicky věnovat kondiční přípravě a zařadit ji do svého týdenního cyklu alespoň třikrát až čtyřikrát, aby vynaložené úsilí přinášelo výsledky.

VE SROVNÁNÍ SE SPOJENCI SI VEDEME DOBŘE

Jak zvládají vojákyně přezkušování?

Vojákyně splňují přezkoušení ve vyšším procentu než muži, co se týče plnění norem. Dle mého názoru je to částečně tím, že normy nastavené pro výroční přezkoušení z tělesné přípravy plně neodpovídají výsledkům, kterých ženy dosahují oproti mužům v silových a vytrvalostních testech v různých sportovních disciplínách. Existují empiricky podložené procentuální odchylky v silových schopnostech, například v počtu opakování nebo zátěži, které ženy zvládnou oproti mužům. Stejně tak je tomu ve vytrvalostních schopnostech. Na druhou stranu v armádě rozhodně nejsou ženy jen do počtu a mají v ní své místo.

Jak se vojáci k fyzickým testům staví?

Je opravdu zajímavé sledovat, jak se někteří na přezkušování připravují. Jedincům, kteří mají dostatečný kondiční základ z dětství, stačí málo, aby svou „fyzičku“ takzvané oprášili. Někteří, kteří trénovali v minulosti, se zvednou z gauče, a stejně mají jedničku z přezkoušení. Ale pak jsou i takoví jedinci, kteří doslova dřou, aby při přezkoušení obstáli. Myslím si ale, že normy a limity, které máme nastavené v armádě, nejsou tak náročné, aby se nedaly splnit aspoň na hodnocení vyhovující, to znamená za 3.

Jakou úroveň má přezkoušení u Armády ČR v porovnání se spojeneckými členy v NATO?

V porovnání s ostatními na tom nejsme špatně. Ba naopak. I když neustále říkám, že naše normy nejsou nesplnitelné, máme je leckdy přísnější než u ostatních armád. Co se týče celosvětové pohybové aktivity, tak i tady platí trend, že všeobecně upadá.

Text: Petr Třešňák, foto: archiv Jiřího Kopřivy

KDY NA PŘEZKOUŠENÍ

Výroční a profesní přezkoušení z tělesné přípravy probíhá nově jednotně od 1. dubna do 31. října. Termíny byly stanoveny ve sdělení náčelníka Generálního štábu AČR ve Věstníku, částka 14 z roku 2024, potažmo nařízením náčelníka Generálního štábu AČR k provádění služební tělovýchovy v roce 2025. Období jsou tak pevně stanoveny, ale co se týká kontrolních cvičení, mohou být prováděna celoročně v rámci celé škály disciplín, které jsou stanoveny normativním výnosem.

NÁČELNÍK ZASTÍNÍ I MLADŠÍ

Dbá, aby šel příkladem. Tělovýchovný náčelník Velitelství pozemních sil v Olomouci major Jiří Kopřiva nemá problémy s přezkoušením. Sám si nastavil vlastní standard, pod který nechce jít. „Vždy musím mít jedničku v první kategorii, i když do ní už nespádám, a samozřejmě jedničku takovou, že mám ještě desítky metrů navíc v běhu a také počet opakování v silové části.“ A to proto, kdyby se s ním chtěl konfrontovat někdo mladší. „A měl pocit, že mu čtyřicátník něco povídá, a sám nejde příkladem. Proto zvládnou udělat přezkoušení s rezervou i v mladší kategorii, než jsem já.“

V PARAŠUTISTICKÉM VÍCEBOJI ZVÍTĚZILY „LABUTĚ“

Málokterý sport je tak úzce spjat s branností jako parašutismus. Padák byl původně vyvinut jako záchranný prostředek pro piloty pozorovacích balonů a letadel. Později se jej začalo používat i jako dopravního prostředku pro pěšáky, kterým umožnil rychlý a překvapivý způsob nasazení na bojišti. Také jej brzy začaly používat průzkumnické a záškodnické skupiny jako prostředek k tomu, aby se nepozorovaně dostaly na místa obsazená nepřítelem. Vojáci a sport k sobě patří. Proto se spolu se zavedením padáku do výzbroje armád zároveň objevují i první parašutistické soutěže. Za podpory resortu obrany se po třiatřiceti letech vzkřísila soutěž v parašutistickém víceboji.

První mezinárodní sportovní soutěž v parašutismu se konala v roce 1930 v Sovětském svazu. Sověti v rámci obrany své země budovali útočnou armádu, ve které právě výsadková vojska plnila důležitou úlohu. První soutěž na světě byla v přesnosti přistání na cíl, která se dodnes považuje za královskou disciplínu parašutismu. Později vznikaly i další disciplíny, jako je individuální a později i skupinová akrobacie za volného pádu. Ještě později se začalo soutěžit i ve spolupráci na otevřených padácích. Dnes se soutěží ještě v dalších disciplínách, jako je například létání ve speciálních kluzákových oblecích – wingsuits. V těchto disciplínách se soutěžící posouvají v hledání limitů lidského výkonu. Zároveň se ale tyto disciplíny stále více vzdalují vojenskému využití padáku. Soutěžení parašutistů v původním, branném smyslu se ale ubíralo i jinými cestami.

Parašutistický víceboj je o všestrannosti

Jednou ze základních charakteristik příslušníků vzdušně výsadkových vojsk a speciálních sil je jejich všestrannost. Nej kvalitnější voják u výsadkových nebo speciálních jednotek není ten, který nejlépe střílí, nebo ten, který nej přesněji přistane s padákem. Je to ten, který zvládne celé spektrum dovedností co nejlépe nadprůměrně. Z této myšlenky vychází disciplína parašutistického víceboje, který je zaměřen právě na všestrannost. V různých zemích se pravidla i disciplíny vznikajícího parašutistického víceboje různě lišily, ale základem byl vždy seskok padákem

a střelba. Aeroklubově, v rámci někdejšího Svazu pro spolupráci s armádou (Svazarm), do jehož gesce v Československu parašutismus patřil, se parašutistický branný víceboj tradičně sestával ze čtyř disciplín. Byla to střelba, přespolní běh, seskok padákem na přesnost přistání a plavání. Parašutistický víceboj byl atraktivní a oblíbenou disciplínou, ve které se pořádaly nejen závody, ale i celostátní přebor. Měl velký význam nejen v udržování brannosti mládeže, ale i v tom, že řadu lidí přímo motivoval ke vstupu do armády. Poslední přebor v parašutistickém víceboji se uskutečnil ještě

v Československu, ale už po zrušení Svazarmu v roce 1991 v Plzni. A od té doby na něj pouze nostalgicky vzpomínala řada sportovních parašutistů.

Parašutisté se utkali v Plzni

Aeroklub Plzeň – Bory, který od dob zrušení borského letiště v roce 1996 sídlí a trénuje na letišti v Líních, se rozhodl tuto disciplínu vzkřísit. Po poměrně složitých ročních přípravách a s podporou Ministerstva obrany ČR nakonec proběhl po třiceti třech letech v polovině října minulého roku opět v Plzni závod

v branném parašutistickém víceboji, který byl zároveň přeborem ČR. Plzeňský aeroklub soutěž uspořádal zároveň jako Memoriál plzeňských vícebojařů Antonína Kalaše a Ivetky Reichlové-Zíbarové.

Závod se řídil podle původních, mírně aktualizovaných propozic. Bodování víceboje probíhá tak, že na start v každé disciplíně nastupuje závodník s určitým maximem bodů, ze kterých se mu odečítají body při nedosažení tzv. limitu disciplíny. Při překročení maximálního limitu se body zase přičítají. Zvítězí ten, kdo má nejvíce bodů.

Střelba – běh – saskoky – plavání

Vícebojaři stříleli na střelnici na Armádním střeleckém stadionu v Plzni Lobzích z malorážky na 50 m, ale s volnými mířidly, tj. bez dioptru. Střílelo se na mezinárodní pistolový terč, kdy vícebojaři měli pět nástřelných a dvacet soutěžních ran. Vítězem disciplíny se stal Petr Redlich se ziskem 1 098 bodů z 1 200 možných, tj. vynikajícím nástřelem 183 kruhů z 20 ran. V družstvech disciplínu ovládl domácí tým Plzeň ve složení Jan Beránek, Kateřina Hladíková, Petr Redlich a Tomáš Malásek.

Trasa přespolního běhu, ve kterém ženy běžely 1 500 a muži 3 000 metrů, byla situována do prostoru Nové Vsi a Dobřan v bezprostředním sousedství letiště Plzeň Líně. V náročném, místy rozbahněném terénu si nejlépe vedl junior Matěj Laštovička s časem 00:11:33. Za to získal pro sebe i svůj tým 1 024 bodů, když překročil limit disciplíny 1 000 bodů. V hodnocení družstev si nejvíce bodů za disciplínu připsalo i družstvo Plzně, které tak potvrdilo vedení v soutěži.

Saskoky z výšky jednoho kilometru

Po krátké přestávce nastoupili závodníci ke čtyřem saskokům na přesnost přistání. Parašutisté opouštěli letoun ve výšce jednoho kilometru a cílem byl bod „nula“ o průměru dva centimetry. Do šestnácti centimetrů od bodu „nula“ byla vzdálenost dopadu měřena elektronicky pomocí měřicího zařízení, a zbytek určené dvoumetrové dopadové plochy ručně. Za vyšší vzdálenost než dva metry pak již parašutista neobdržel žádný bod do soutěže. Disciplíně dle očekávání kralovaly ženy z reprezentačního týmu ČR v přesnosti přistání, které svoje družstvo pojmenovaly naprosto výstižně – Labutě. Vyhrály se ziskem 6 272 bodů před týmem Morava (3 744 bodů) a družstvem Plzeň (3 056 bodů). Tím se Labutě před poslední disciplínou dostaly do čela průběžného hodnocení družstev. V jednotlivcích si vítězství v přesnosti přistání připsala Michaela Mynářová (Aeroklub Jindřichův Hradec) s celkovým součtem pouhých šesti centimetrů ze všech čtyř saskoků a ziskem 1 584 bodů z 1 600 možných.

Finálovou disciplínou bylo plavání 400 m volným způsobem, které hostil bazén SK Radbuza Plzeň. V nedělních rozplavbách opět zvítězil plzeňský Matěj Laštovička časem 7:28 a ziskem 1 064 bodů, když překročil limit disciplíny 1 000 bodů. Z družstev nejlépe zaplavala tým Plzeň.

V celkovém hodnocení se nakonec přeborníkem ČR v branném parašutistickém víceboji pro rok 2024 stal v juniorské kategorii Matěj Laštovička (Aeroklub Plzeň Bory). V ženské kategorii zvítězila Daniela Macichová (Aeroklub Plzeň Bory). Zlatá medaile, kterou získal Jan Kopřiva (Hanácký paraklub Olomouc), putovala na Moravu.

První místo obsadily ženy

První místo v kategorii družstev v branném parašutistickém víceboji pro rok 2024 patří ženám z týmu Labutě (Lenka Buršová, Daniela Macichová, Michaela Mynářová a Andrea Novotná). Těmto ženám patří obdiv. Získaly totiž v roce 2024 zároveň také stříbrnou medaili na mistrovství světa v přesnosti přistání družstev. Tyto ženy reprezentují ČR na mezinárodních soutěžích, ale nejde přitom o armádní sportovkyně. Na nejvyšší soutěže se připravují vedle svých běžných zaměstnání. A na zbylé tři neparašutistické disciplíny parašutistického víceboje se musely také připravovat po své běžné pracovní době.

Aeroklub Plzeň Bory připravuje další ročník

Organizátory parašutistického víceboje skutečně překvapil zájem o tento druh soutěžení. To se projevilo nejen počtem přihlášených, ale i jejich věkovou skladbou, kdy se na startu objevila i řada juniorů. Organizátoři i závodníci tak zjistili, že pravidla parašutistického víceboje jsou atraktivní mezigeneračně. V disciplínách běhu a plavání uplatní mládí svou fyzickou převahu, zatímco v ostatních disciplínách, ve střelbě a v přesnosti přistání, se nejvíce projeví dlouholeté mistrovství. O první místo v celkovém pořadí tak mohou soupeřit závodníci, mezi kterými je značný věkový rozdíl, a konečný výsledek není snadné předem odhadnout. Dalším cílem Aeroklubu Plzeň Bory je proto nejen uspořádat další ročník závodu v branném parašutistickém víceboji, ale celkově podporovat tuto disciplínu tak, aby se stala u mladé generace zdrojem zájmu jak o sport, tak i brannost.

Celý závod by nešlo uskutečnit bez podpory Ministerstva obrany České republiky, kterému za to patří velký dík. Poděkování patří také sboru rozhodčích pod vedením Ludka Dopíráka, organizátorům a všem sportovcům za podané výkony ve velmi náročné soutěži.

Text: Jana Deckerová, foto: Aeroklub Plzeň Bory

Detail výsledků naleznete na:

https://comp.skydivehorovice.cz/za_vybersoutez.php

AMERICKÝ NÁLET NA PRAHU 25. BŘEZNA 1945

V průběhu posledního půlroku 2. světové války byla Praha bombardována americkým letectvem celkem třikrát. První, víceméně nahodilý odhoz pum na elektrárnu v Holešovicích 15. listopadu 1944 měl jen epizodní charakter. Naopak druhý, ze 14. února 1945, při němž byla těžce postižena civilní zástavba především na Novém Městě a Vinohradech, ale také v Nuslích, Vršovicích, Podolí, na Smíchově a v Radlicích, budí dosud velké kontroverze. Jednak proto, že šlo o jeden z četných válečných omylů, ale především proto, že co do počtu lidských obětí byl nejtragičtější.

Oproti tomu ten třetí z 25. března 1945, který postihl průmyslovou oblast v severovýchodním cípu české metropole, byl jediný z nich plánovaný a byl zaměřen proti vojensky důležitým cílům. Současně šlo o jednu z posledních rozsáhlejších operací americké 15. letecké armády, operující ze základen v jižní Itálii. Za datum útoku byla zvolena právě Květná neděle, aby byly omezeny ztráty mezi českým dělnictvem napadených průmyslových závodů. Přestože útok byl z vojenského hlediska hodnocen jako úspěšný, ztráty mezi civilním obyvatelstvem Prahy a přilehlých obcí byly ovšem i v tomto případě poměrně vysoké.

Cílů bylo několik

Prioritním cílem byl totiž průmyslový komplex v Libni a Vysočanech, kde se nacházela největší koncentrace zbrojního průmyslu v hlavním městě. Šlo především o provozy Českomoravských strojírén, tj. ČKD (za války BMM – Böhmsche-Mährische Maschinenfabrik). Vedle dalšího tehdy vyráběly zejména známé stíhače tanků Jagdpanzer 38 Hetzer, které na frontách představovaly vysoce efektivní bojový prostředek. V roce 1944 jich pražská ČKD vyexpedovala přes 1 200 kusů a jejich produkce měla v budoucnu nabrat ještě vyšší obrátky (kromě toho je vyráběla také

plzeňská Škodovka). Málo známo je, že právě z toho důvodu plánovala 15. letecká armáda vyřazení ČKD již na 30. říjen 1944. Akci však tehdy zhatilo nepříznivé počasí.

Dalším cílem pro 25. březen 1945 byla vysočanská letecká továrna Aero, produkující tehdy především stovkové série dvoumotorových víceúčelových letounů Siebel Si 204D. Ty ostatně vyráběla také ČKD. Kromě toho se na seznam cílů dostalo ještě několik letišť. V první řadě šlo o nedalekou leteckou základnu Luftwaffe ve Kbelích (kde americký letecký fotoprůzkum před náletem zjistil 130 letounů různých typů) a o přilehlé letiště Letňany

*Bombardování průmyslové oblasti Vysočan 25. 3. 1945
Foto: Václav Holý via Karel Novák*

(zjištěno 45 letounů). Další útočná vlna měla vyřadit letiště a leteckou továrnu v západočeském Chebu, kde bylo zjištěno 20 až 30 strojů. Podle původního operačního rozkazu mělo být zničeno také letiště v pražské Ruzyni, ale nakonec bylo od tohoto záměru upuštěno. S ohledem na množství a důležitost cílů byl k útoku na české země vyčleněn dosud nejvyšší počet letounů americké 15. letecké armády. Z celkem 1033 vyslaných bylo 696 čtyřmotorových bombardovacích (z toho 528 připadalo na typ B-24 Liberator a 168 strojů B-17 Flying Fortress) a 337 doprovodných stíhacích (189 jednomotorových typu P-51 Mustang a 148 dvoumotorových P-38 Lightning). Ovšem, podobně jako při většině podobných náletů, část strojů se kvůli technickým potížím, ztrátě orientace a jiným důvodům nakonec útoku nezúčastnila.

Bombardování

Jako první dorazilo nad Čechy celkem 135 Liberatorů od 47. bombardovacího křídla

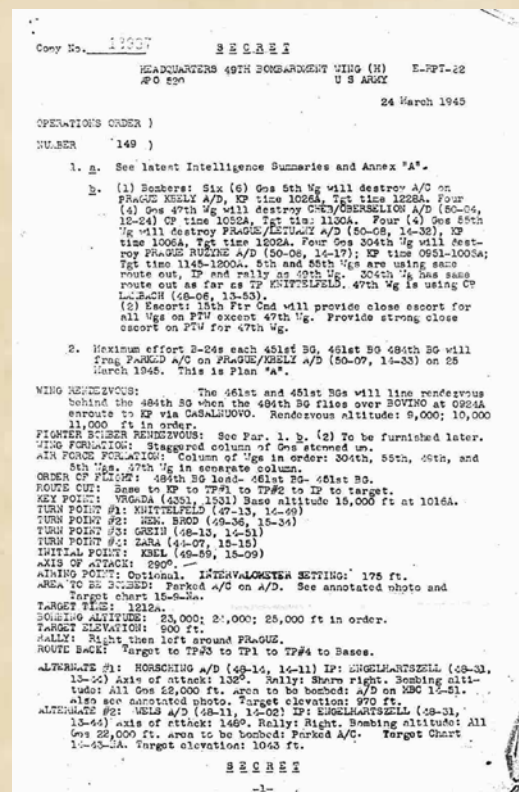
(47th Bombardment Wing), jejichž cílem bylo chebské letiště. Mezi 11.36 a 11.47 hod. opusťlo útroby pumovnic strojů od podřízené 98., 376., 449. a 450. bombardovací skupiny dohromady 791 kusů 500liberních (227kilogramových) pum a 6485 kusů 20liberních (9kilogramových) tříštivých bomb. Fotoprůzkumný F-5 Lightning přinesl následujícího dne snímky, z nichž bylo zřejmé, že – vedle dalších vážných škod – bylo v Chebu zničeno celkem čtrnáct a poškozen patnáctý letoun. Skoro z poloviny šlo o proudové Messerschmitty Me 262 Schwalbe, zbytek představovaly převážně velké bombardovací Heinkely He 177 Greif a dvoumotorové noční stíhačky He 219 Uhu. Šlo o moderní typy vyráběné nebo představované v blízké Flugzeugwerke Eger, již chebské letiště Oberschön sloužilo jako továrna. Kromě toho si bombardování vyžádalo mnoho desítek lidských obětí – jednak z řad místních chebských Němců, ale také mezi zahraničními dělníky a válečnými zajatci, nasazenými v továrně.

Stíhač tanků JPz 38 Hetzer na dvoře ČKD Praha, léto 1944

Montovna ČKD, kompletace stíhačů tanků JPz 38 Hetzer, Praha, 1944

Úvodní strana operačního rozkazu pro 49. bombardovací křídlo na 25. 3. 1945

V okamžicích, kdy poslední pumy dopadaly na Cheb, tak se první začaly sypat na severovýchodní cíp Prahy. Mezi 11.47 a 12.09 celkem 143 Liberatorů 304. bombardovacího křídla (454., 455., 456. a 459. bombardovací skupina) svrhlo celkem 753 kusů těžkých 1000liberních (454kilogramových) bomb na továrny v Libni a Vysočanech.

Po vyhodnocení průzkumných fotografií dospěli američtí zpravodajští důstojníci k závěru, že tři skupiny svrhly pumový koberec na libeňské závody ČKD (odtud také anglický název cíle „Liben Tank Works“, jak je Kolbenka produkující Hetzery definována v amerických dokumentech), přičemž došlo k těžkému poškození jejich severovýchodní části, a jedna skupina bombardovala vysočanské Aero, kde bomby zapálily jihovýchodní část továrního komplexu.

K útoku na letiště Kbely bylo určeno nejvíce bombardérů. Jednalo se o 168 Flying Fortressů z 5. bombardovacího křídla (2., 97., 99., 301., 463. a 483. bombardovací skupina) a 96 Liberatorů ze 49. bombardovacího křídla (451. a 484. bombardovací skupina). Mezi 12.03 a 13.38 nakonec svrhlo na toto letiště 53851 kusů 20liberních bomb (9kilogramových) celkem 160 Flying Fortressů a 48 Liberatorů (dalších osm Fortressů a třiadvacet Liberatorů se vrátilo předčasně a náletu se nezúčastnilo).

Zbýlých 34 Liberatorů 451., 461. a 484. skupiny nemohlo kvůli chybě jednoho z bombometčků a hustému kouři po bombardování nálet uskutečnit. Na zpáteční cestě proto mezi 12.50 a 13.38 hodinou zaútočily na náhradní cíl, jímž bylo letiště v rakouském Welsu.

K útoku na letiště Letňany vyčlenilo americké velení 144 Liberatorů od 55. bombardovacího

Letouny zničené a poškozené na letištích Kbely a Letňany (vč. Čakovice) při náletu 25. 3. 1945

typ letounu	podle amerického vyhodnocení			podle německých záznamů		
	zničeno	poškozeno	celkem	zničeno	poškozeno	celkem
Messerschmitt Bf 110	37	9	46	4	40	44
Messerschmitt Me 410	1	-	1	-	1	1
Junkers Ju 52	2	-	2	2	-	2
Heinkel He 111	1	-	1	-	1	1
Heinkel He 177	5	3	8	5	2	7
Messerschmitt Bf 109	10	19	29	11	52	63
Messerschmitt Bf 108	-	-	-	1	-	1
Focke Wulf Fw 190	-	-	-	-	1	1
jednomotorové stíhačky bez typového určení (pravděpodobně Bf 109, Bf 108 a Fw 190)	16	12	28	-	-	-
Junkers Ju 88	8	4	12	6	13	19
Siebel Si 204	6	4	10	1	3	4
Focke Wulf Fw 58	1	-	1	-	1	1
letoun střední velikosti bez typového určení (pravděpodobně Ju 88, Si 204 nebo Fw 58)	1	-	1	-	-	-
celkem	88	51	139	30	114	144

křídla, krytých 49 Mustangy od 52. stíhací skupiny. Z tohoto svazu ovšem na Letňany mezi 12.16 a 13.20 zaútočilo jen 97 Liberatorů (od 464., 465. a 485. bombardovací skupiny), které svrhly 20 670 kusů dvacetiliberních (9kilogramových) bomb. Průzkum hlásil, že poškodily letové dráhy Sever a Severozápad, přičemž část nákladu poškodila nedaleké vojenské letiště ve Kbelích a také tovární letiště v Čakovici, kde Avia vyráběla cvičná Arada Ar 96B a jejich náhražkovou variantu Ar 396. Zatímco devět z vyslaných Liberatorů se z různých, převážně technických důvodů muselo předčasně vrátit na základnu, zbylé z různých důvodů bombardovaly náhradní či příležitostné cíle v Rakousku (letiště Wels a nádraží Klagenfurt) a severní Itálii (letiště Udine).

Výsledky útoku

Průzkumné Lightningy, z nichž první pořídil snímky bezprostředně po náletu a druhý následujícího dne, přinesly fotografie, z nichž byl zřejmý celkový rozsah škod, které pumy napáchaly na letištích Kbely, Letňany a Čakovice (škody na něm jsou evidentně přičítány ke škodám na nedalekém letňanském letišti). Vedle poničených vzletových drah, hangárů, dílen a dalších letištních budov mělo být na těchto třech pražských letištích vyraženo celkem 139 německých letounů, z toho 88 bylo vyhodnoceno jako zničených

a zbylých 51 jako poškozených. Američtí zpravodajci se domnívali, že šlo především o stroje určené pro jednotky na východní frontě. Ve skutečnosti většina z nich náležela k výcvikovým jednotkám, nebo k bombardovacím, stíhacím a nočním stíhacím útvarům, které zde procházely bojovým přeškolením. Některé patrně ještě ani nebyly nikomu přiděleny, neboť šlo o zbrusu nově vyrobené stroje, které na pražských letištích procházely zálety. Německé prameny americký úspěch proti trojici pražských letišť vůbec nezpochybňují. Dokonce uvádějí ještě poněkud vyšší počet vyražených strojů – celkem 144, z nichž zničeno bylo 30 a poškozeno 114. Bližší ukazuje tabulka.

Útoky na letiště byly tedy hodnoceny jako úspěšné, a stejně tak tomu bylo v případě dalších primárních cílů, tj. závodů ČKD, Aero a několika desítek dalších průmyslových podniků. Mezi ty další libeňské, které nálet buď zničil, nebo poškodil, náležela například elektrotechnická továrna Hawe, mostárna a továrna na stroje bratří Prášilů, továrna na jemné kůže Siwo, továrna na kovové zboží Grodecký a Polák, hlavní sklady firmy Julius Meinl, továrna na celulóidové zboží A. Novotný. Krom toho pumy poškodily nádraží Horní Libeň i nádražní budovu.

Ve Vysočanech bomby zničily nebo poškodily například továrnu na stroje

a slévárny K. Novotný, továrnu na drátěné ploty M. Wilhelm, továrnu na čerpadla Hejduk a Faix, skladiště minerálních olejů Vacuum Oil Company, parní mlýny Odkolek, chemickou továrnu F. Otto, továrnu na barvy Fistag, továrnu na průmyslové laky Tebas, továrnu na nábytek M. Gerstl, továrnu na překližky R. Jirát, továrnu barevných kříd S. Staffen, Vajnárova parní prádelnu, továrnu na nástroje Servotechna, továrnu na lučebniny a léčiva Medica, lučební továrnu F. Židlický, továrnu rozhlasových přístrojů Marconi, továrnu na žitnou kávu O. Vítáček aj.

Klíčová výroba stíhačů tanků Hetzer byla omezena natolik razantně, že po útoku stáčíly kapacity libeňského ČKD k dokončení necelé desítky Hetzerů. Přinejmenším pět desítek dalších rozpracovaných kusů muselo být z trosk továrních hal přesunuto do vojenského výcvikového prostoru v Milovicích, kam pak část zaměstnanců ČKD musela dojíždět a pokoušela se zde stroje dodělat.

Tak jak to při velkých náletech podobného typu bylo ovšem takřka pravidlem, bomby bohužel nedopadaly pouze na vojensky důležité nebo průmyslové cíle, ale i na okolní obytné čtvrti. Došlo při tom k poměrně velkým ztrátám mezi civilním obyvatelstvem. Příčinou byly jednak chyby navigátorů, ale také dým z předchozích zásahů omezující viditelnost a v neposlední řadě rovněž nouzové shozy.

Škody na pražských domech při náletu 14. února 1945

	zničeno úplně	velmi těžce poškozeno	těžce poškozeno	lehce poškozeno
Praha IX – Vysočany	32	34	52	493
Praha VII – Libeň	39	26	61	522
Praha VIII – Střížkov	9	7	5	172
Praha IX – Prosek	-	2	-	46
Praha IX – Hloubětín	-	1	-	29
Praha VII – Holešovice	-	-	-	32
celkem postiženo domů	80	70	118	1 294

Bombardování letiště Letňany 25. 3. 1945
z ptací perspektivy, Foto: USAF

Z toho důvodu dopadaly pumy i na katastrální území některých přilehlých mimopražských obcí na Mělnicku, Čelákovicku, Neratovicku, Nymbursku, Roudnicku, Litoměřicku aj. Dobová statistika zaznamenala celkem 86 zničených a 372 poškozených obytných domů ve Vysočanech, Libni, Hloubětíně, Holešovicích, na Proseku a na Střížkově, ale také v přilehlých Hrdlořezích a Malešicích. Nejnovější výzkumy Evy Skalické z Archivu hlavního města Prahy však hovoří o ještě větších škodách na pražské městské zástavbě. Různou měrou mělo být postiženo celkem 1 562 domů. Ukazuje to následující tabulka, k níž je ovšem třeba dodat, že zahrnuje pouze čtvrti, které náležely k Praze v jejím tehdejším územním rozsahu. Další pumy působily zkázu i v tehdy ještě mimopražských Letňanech, Kbelích, Čakovicích, Satalicích, Kyjích, ve Víně, Dáblicích, Horních Počernicích, dále ve Chvalech, Radonicích, Svémyslicích a v řadě dalších lokalit. Podobně je tomu i v případě lidských ztrát. Dlouhou dobu – na základě dobové závěrečné zprávy – se obvykle uvádělo, že při náletu přišlo o životy celkem 370 osob a 416 utrpělo zranění na území celé Prahy. Rozhodně ovšem nešlo o cifry konečné, protože jen v nejhůře postižené Libni a Vysočanech ponáletové zprávy uvádějí 253 osob zahynulých a 417 zraněných.

Na bezprostřední sousedství vojenského letiště doplatily relativně malé Kbely (které tehdy ještě nepatřily k Praze). Zahynulo zde 117 lidí a dalších 184 bylo zraněno, přičemž byly zasaženy tři čtvrtiny kbelských obytných domů, z nichž 320 domů bylo poškozeno středně a 354 lehce.

Zdejší vysoké ztráty byly do značné míry přičítány zkušenostem vnitřní Prahy z náletu 14. února 1945. Tehdy byly použity především velké 500liberní pumy, jimž neodolaly ani některé kryty, takže lidé takové ochraně přestávali důvěřovat. Proto po vyhlášení poplachu hledali spásu nikoli v krytech a sklepeních, nýbrž v útěku do polí. Tam je však dostihly střepiny ze záplavy menších 20liberních (9kg) střepinových bomb, které byly určeny pro letouny parkující na kbelské a letňanské

Čeští studenti jako příslušníci Luftschutzu při likvidaci nevybuchlé pumy po náletu z 25. 3. 1945
Foto: sbírka Jindřicha Marka

základně. „Psalo se, mluvilo a radilo se stále občanstvu, aby použilo krytů domovních a veřejných,“ dočítáme se ve kbelské kronice. „Lidé však v panice nemyslí. I střizliví lidé ztratili hlavu. Například major Bystřický, voják, po první vlně letadel vyběhl s rodinou do polí, kam měl jen několik kroků, obává se zaspání ve sklepě svého domu. Ale tam, kde hledal záchranu života, našli čtyři příslušníci jeho rodiny smrt...“

Z podobných důvodů byla těžce postižena i Víně (připojená k Praze až v roce 1974), kde neústal netknutý snad ani jediný dům. Celkem 180 jich podlehl zkáze a zbylých přibližně 350 utrpělo poškození různě velkého

rozsahu. V malé obci zahynulo 49 lidí, 70 utrpělo těžká a 220 lehká zranění. Nejnovější výzkumy Michala Plavce a Filipa Vojtášky, kteří se zaměřili i na takové škody v mimopražských obcích, hovoří o ještě větších celkových materiálních škodách i lidských ztrátách, které nálet přinesl. Zničeno nebo různou měrou poškozeno bylo dohromady kolem 3 360 domů a budov jak v Praze, tak i v jejím okolí, přičemž zahynulo celkem 562 osob a dalších 1 027 utrpělo zranění. Nelze vyloučit, že nejde o zcela konečný účet za poslední americké bombardování Prahy, k němuž došlo právě před osmdesáti lety.

Text: Jiří Rajlich, foto: sbírky VHU

MASAKR FOCKE WULFŮ U PROSTĚJOVA

V cílovém prostoru Američané nezaznamenali významnou aktivitu německé Luftwaffe. Letouny, které se objevily v blízkosti svazu, velmi rychle vyklidily pole bez boje. Doprovodné P-51D Mustangy od 31. stíhací skupiny ovšem kolem 12.25 sestřelily šest bitevních Focke Wulfů Fw 190F-8 a F-9. Náležely do sestavy bitevní skupiny I./SG 4 a právě startovaly z letiště v Kostelci na Hané na Prostějovsku, odkud operovaly proti sovětským vojskům ve Slezsku. Jejich dopady byly lokalizovány v obcích Čelechovice, Držovice, Lutín, Studenec, Bílovice a Slatinky, tedy v blízkosti kosteleckého letiště. Nejvíce se radoval 1/Lt Norman C. Skogstad (na snímku). Během několika okamžiků totiž dokázal sestřelit čtyři z těchto šesti soupeřů. Nad naším územím tak skóroval již poněkoli káté: sedm ze svých dvanácti potvrzených sestřelů totiž nárokoval nad Moravou. Další sestřel si ve 12.40 připsal Captain William J. Dillard, jenž hlásil, že jihovýchodně od Prahy sestřelil dvoumotorový Messerschmitt Bf 110. Ve skutečnosti stroj dopadl u obce Kožlí na Havlíčkovobrodsku, ale americký stíhač se dopustil omylu. Ve skutečnosti totiž poslal k zemi tvarově podobný sovětský průzkumný Petljakov Pe-2. Patřil 98. samostatnému gardovému dálkovému průzkumnému pluku, který byl součástí 2. letecké armády. Podvozek a jeden z motorů se dnes nacházejí ve sbírkách Muzea Vysočiny v Havlíčkově Brodě.

Nadporučík Norman C. Skogstad sestřelil 25. 3. 1945 čtyři Fw 190 na Prostějovsku. Foto: sbírka Jiří Rajlich

LIBERATOR ZAJATÝ AŽ V PIEŠTANECH

Americký svaz utrpěl nad Prahou 25. března 1945 jen minimální ztráty. Na svou základnu se nevrátil mj. B-24J Liberator výrobního čísla 44-41108, pojmenovaný „Duchess“. Náležel k 747. peruti 456. bombardovací skupiny a pilotoval ho 1/Lt Allan T. Edmondson. Nad Prahou inkasoval zásahy střepinami protiletadlových granátů, v důsledku toho mu vypověděl službu nejprve jeden a pak i druhý motor. Bylo zřejmé, že na zbylé dva se již asi zpátky do Itálie nedostane. Kapitán tedy veliteli formace oznámil, že se pokusí doletět na území ovládané spojeneckými, tj. sovětskými vojsky. Osádka postupně házela přes palubu vše nepotřebné, co stroj zatěžovalo. Pak pod sebou spatřila neznámé letiště. Byly to Piešťany, odkud ovšem stále ještě operovali příslušníci Luftwaffe. Bleskově odtud vzletla dvojice stíhacích Messerschmittů Bf 109, které pilotovali Leutnant Arno Fischer a Feldwebel Richard Göbel od I. skupiny 53. stíhací eskadry „Pik As“ (I./JG 53). Na invalidní Liberator, letící ve výšce kolem 200 metrů, neprodleně zaútočili. Jakmile ale seznali, že se nebrání a mele z posledního, tak ho donutili v 15.05 k nouzovému přistání přímo na piešťanském letišti. Zatímco devíticelenná osádka skončila v zajetí, Němci letoun opravili, opatřili německými znaky a přelétli do Vídeňského Nového Města. V barvách nového uživatele byl Liberator přidělen ke známé eskadře pro zvláštní úkoly KG 200, která se zabývala především vysazováním agentů v hlubokém týlu nepřítele. Nakonec ho 4. května 1945 německá osádka zanechala na rakouském polním letišti Micheldorf. Tam ho o tři dny později ještě v docela dobrém stavu našli Američané, kteří pořídili i tyto snímky.

Liberator Duchess nalezený po válce u Micheldorfu, Rakousko

LEDECKÁ MÁ PRVNÍ LYŽAŘSKOU MEDAILI Z MS!

NA MISTROVSTVÍ EVROPY DRÁHAŘŮ
ZÍSKAL DAVID PETERKA BRONZ

LEDECKÁ SLAVÍ PRVNÍ LYŽAŘSKOU MEDAILI Z MISTROVSTVÍ SVĚTA!

VE SJEZDU BYLA TŘETÍ

Čekání na medaili z lyžařského mistrovství světa je u konce. Ester Ledecká získala na únorovém šampionátu v Saalbachu bronz ve sjezdu. Na vítěznou Američanku Breezy Johnsonovou ztratila 21 setin, na druhou Rakušanku Mirjam Puchnerovou pouhých šest.

Na šampionátu se předtím představila už v super-G, po sedmém místě se ale trojnásobná olympijská vítězka necítila v pohodě. Na vině byla viróza. Tu však naštěstí překonala. Dobrým signálem byl už poslední sjezdařský trénink, který hvězda Dukly vyhrála. „Zlepšila jsem pasáže, které jsem chtěla. Pořád tam jsou nějaké vlny. Je důležité být aktivní, jet co nejvíce zabalená a čistě,“ měla jasno před startem.

Do závodu vstupovala jako jedna z favoritek, na sjezdovku vyrazila jako pátá v pořadí. Na Johnsonovou měla ve vrchní pasáži po mezičase ve třetím sektoru dokonce půlvteřinový

náskok. Ten se ale postupně snižoval. V závěru bohužel přišla drobná chybička na hraně, což v tu chvíli znamenalo druhý nejlepší čas. Před Ledeckou se ale v dalším průběhu závodu dostala už jen domácí sjezdačka Mirjam Puchnerová.

„Byly to strašné nervy. Dole už člověk nemůže nic dělat, jen čekat, jak to dopadne,“ říkala Ledecká v cílovém prostoru. Za nízké startovní číslo byla přesto ráda. „Všechno líp odsýpá a funguje. Na startu nemusím dlouho čekat, jsem pořád v tempu. Na snowboardačku jsem to sjela dobře,“ poznamenala s úsměvem.

Se svým výkonem totiž nebyla úplně spokojena. „Jenom pocitově tam bylo asi padesát chyb, které bych chtěla opravit. Závodní jízdy jsou zpravidla chaotičtější,“ nastínila při hodnocení.

Třetí místo je však ohromným úspěchem. I vzhledem k okolnostem, které Ledeckou

před šampionátem trápily. Kvůli bolavým zádkům byla nucena vynechat poslední závody Světového poháru v Garmisch-Partenkirchen. Odjela do Prahy, kde ji dával dohromady věhlasný fyzioterapeut Pavel Kolář. „Modlila jsem se, abych v Saalbachu mohla vůbec startovat. Nejprve jsem se rozkoukávala, ale s každým tréninkem přicházelo zlepšení. Cítila jsem se líp a líp. Klaplo to nakonec skvěle.“

Také ji těšilo, že za sebou nechala velká jména. „Jsem ráda, že jsem tu bednu urvala. Holky, co byly za mnou, jsou obrovské hvězdy.“

Devětadvacetiletá Ledecká se stala teprve druhou českou medailistkou z MS v alpských disciplínách, před ní to dokázala jen Šárka Strachová ve slalomu. Prolomila tak prokletí čtvrtých míst ze super-G a sjezdu z před čtyř let v Cortině d'Ampezzo. Na předešlém šampionátu v Courchevelu a Méribelu v roce 2023 kvůli zlomenině klíční kosti nestartovala.

Sedmá v super-G

Medailové touhy měla Ester Ledecká i v super-G, které bylo na programu dva dny před sjezdem. Nebýt drobné chyby v závěrečné pasáži, mohlo i v této atraktivní lyžařské disciplíně pódium klapnout. Na 7. místě ztratila STR na vítěznou domácí hvězdu Stephanii Venierovou 63 setin.

Vloni na stejném místě Ledecká triumfovala v rámci finále Světového poháru. I proto mohla vyrazit mezi branky s dostatečným sebevědomím, přestože se trať od té loňské kvůli zásahu rakouských pořadatelů lišila. „Nekoukám se zpátky. Je dobré, že jsem tady měla ten úspěch, ale teď to bude zase úplně něco jiného. Start je níž, stejný bude jen vršek, pak se odpojíme na jinou sjezdovku. Připravím se, jak nejlépe budu umět,“ sdělila před závodem devětadvacetiletá členka Armádního sportovního centra Dukla.

Svá předsevzetí dlouho do puntíku naplňovala. Skvěle odstartovala, na mezičasech se naprosto rovnala Venierové. Na tom posledním na ni ztrácela jen dvě setiny. V závěru jinak velmi povedené jízdy přišla bohužel chyba po skoku, Ledecká se nestihla vrátit do optimální stopy, zpomalila a bylo po nadějích na pódium.

„Víc jsem toho asi udělat nemohla, včera na mě ke všemu dolehla viróza. Bojovala jsem, jízda mě bavila, bylo to hezky postavené i rytmické. Sedmé místo je vzhledem k okolnostem dobrým výsledkem,“ konstatovala po velmi dobrém výkonu.

Pódium! Zleva stříbrná Mirjam Puchnerová, vítězná Breezy Johnsonová a bronzová Ester Ledecká.

MS V ALPSKÉM LYŽOVÁNÍ V SAALBACHU (RAK.)

Ženy – sjezd: 1. Johnsonová (USA) 1:41,29, 2. Puchnerová (Rak.) -0,15, **3. Ledecká** (ČR) -0,21, 4. Hütterová (Rak.) -0,34, 5. Macugaová (USA) -0,38, 6. Aicherová (Něm.) -0,48.

Superobří slalom: 1. Venierová (Rak.) 1:20,47, 2. Brignoneová (It.) -0,10, 3. Macugaová (USA) a Vickhoffová Lieová (Nor.) obě -0,24, 5. Goggiaová (It.) -0,30, 6. Aicherová (Něm.) -0,52, **7. Ledecká** -0,63.

Text: Pavel Král, foto: Facebook Ester Ledecké

ZÁŘILI NA SNĚHU

Janatová v Cogne těsně pod stupni

V sedmadvaceti letech byla běžkyně na lyžích Kateřina Janatová ve Světovém poháru blízko stupňům vítězů jako nikdy předtím. V Cogne došla na volné desce čtvrtá, což je její životní úspěch. Od bronzové pozice ji dělilo 9,1 vteřiny. Závod v italském středisku vyhrála Jessie Digginsová z USA. Na ni Janatová ztratila 24,5 vteřiny. Členka Dukly potvrdila výbornou formu, když krátce před tím obsadila ve švýcarském Engadinu osmou pozici v běhu na 20 kilometrů. Stejná trať jí svědčila i v generálce na mistrovství světa v Trondheimu (skončilo po závěrečném vydání), ve Falunu doběhla devátá.

Fantazie ve Falunu! Mladík Tuž jel ve Světovém poháru finále sprintu

Tohle se vsutku nečekalo. Při zastávce Světového poháru ve Falunu se z českých běžců na lyžích zaskvěl ve sprintu klasickou technikou ten nejmladší. Teprve dvacetiletý Jiří Tuž se dokázal probít v konkurenci největších až do finále, v němž skončil pátý! Závodník liberecké Dukly si skvěle vedl už v kvalifikaci, v níž obsadil čtvrtou příčku. Sebevědomí si přenesl i do vyřazovacích bojů. Čtvrtfinále vyhrál stylem start – cíl. V semifinále zvolil podobnou taktiku, od začátku vyrazil dopředu a vysokým tempem skupinku roztrhal. Stačil mu pouze norský favorit Even Northug a Tuž si ve finiši na druhém místě dojel pro pohodový postup. V boji o medaile to měl už těžké. Vyrovnat se musel nejen s přítomností čtveřice Norů (Klaebo, Northug, Valnes, Vike) a Francouze Chappaze, ale i s notně ubývajícím

energií. V kontaktu se držel jen krátce, poté už nestačil. Cílem projel jako šestý, ale po dodatečné diskvalifikaci Evena Northuga se o jednu pozici pořadím posunul. „Sešlo se to super. Měl jsem perfektní lyže, jely nahoru i dolů. Cítil jsem se výborně až na finále, v němž to hoši rozjeli trochu zostra. Já byl naopak tuhý už od začátku. Ale nějak jsem to dobojoval,“ konstatoval po závodě ke skvělému výsledku Tuž. Z vítězství se radoval suverén sezony Johannes Hösflot Klaebo.

Snowboardcrossař Houser čtvrtý v Cortině

Úžasný výkon předvedl v závodě Světového poháru v Cortině d'Ampezzo snowboardcrossař Radek Houser. V konkurenci jedenatřiceti soupeřů prošel až do velkého finále, kde obsadil 4. místo, a dosáhl tak svého druhého nejlepšího výsledku v elitním seriálu v kariéře.

Za umělého osvětlení člen liberecké Dukly v osmifinálové a čtvrtfinálové jízdě vždy postoupil ze druhé pozice, semifinále pak dokonce vyhrál! V souboji o pódium jej čekali Francouz Aidan Chollet, Američan Cody Winters a Kurt Hoshino z Německa. Osmadvacetiletý Houser, jenž prošel do hlavního závodu z kvalifikace až z 31. místa (!), nakonec skončil čtvrtý. I tak se jednalo o skvělý úspěch! Po velmi dobrém startu Houser bohužel nešel na plné obrátky do druhé zatáčky a soupeři jej předstihli. „Je to trochu problém. Z ostrých klopenek na frontside, a ještě v tomto gardu, má Ráda bohužel respekt. To se nevyplácí. Před dvěma roky si v nich ve Francii zlomil nohu, takže to plně chápu. Musíme na tom zapracovat, aby si začal ještě více věřit. Jinak podal skvělý výkon,“ poznamenal s uznáním trenér Marek Jelínek.

Maděrová znovu bojovala o medaili

Podruhé v sezoně dokázala snowboardistka Zuzana Maděrová projít ve Světovém poháru do bojů o medaile. Podruhé z toho bylo čtvrté místo. V paralelním obřím slalomu ve slovinské Rogli se o stupně vítězů připravila nešťastným pádem těsně před cílem. I tak se v podání jednadvacetileté snowboardistky jedná o výborný výsledek, kterým navázala na předchozí triumf v závodě Evropského poháru v bulharském Banské. „Mám radost, i když medaile by se mi líbila víc. Bohužel jsem v malém finále zakopla botou o tyč,“ sdělila při hodnocení závodu Maděrová.

Text: pk, foto: Tomáš Kozáček

DRÁHOVÉ ME V ZOLDERU:

ÚSPĚŠNÉ VYSTOUPENÍ VYŠPERKOVAL BRONZEM PETERKA

Bronzová medaile a řada dalších umístění v top 10, to je parádní vizitka českých reprezentantů z mistrovství Evropy v dráhové cyklistice. Všechna šestnáct závodníků, kteří v belgickém Zolderu startovali, jsou členy Armádního sportovního centra Dukla Praha, resp. Dukla Brno. Ve většině případů předčily výsledky očekávání.

Překvapivá medaile mladíka

Tím nejúspěšnějším a jediným medailistou byl teprve osmnáctiletý David Peterka, který v závodě na 1 km s pevným startem vybojoval při své premiéře na šampionátu v elitní kategorii nečekaný bronz. Stejný kov získal Peterka vloni na ME, to však ještě jako junior, a navíc byl členem zlatého tria na mistrovství světa juniorů v týmovém sprintu v Číně. Co jiného dodat? Obrovský talent.

„Od rána jsem se necítil úplně dobře. Měl jsem den předtím za sebou tři tým sprinty, přičemž ten poslední jsem jel vlastně za svý. Takže to byla taková docela dobrá příprava na kilometr. V noci jsem moc nespál, ale kupodivu kvalifikaci jsem zajel výborně a svůj osobní rekord jsem si zlepšil skoro o dvě vteřiny. Ve finále jsem byl schopný udržet podobný čas, sice o půl vteřiny pomalejší, ale soupeři zrychlit nedokázali, a tak jsem si vyjel svoji první seniorskou medaili,“ říkal bezprostředně po zisku medaile šťastný Peterka.

„Z pohledu sprinterů hodnotím šampionát fantasticky. Vezeme si domů medaili a skoro ve všech disciplínách se nám podařilo dosáhnout na top 10. K tomu přišly české i osobní rekordy, takže jsem nadmíru spokojen. Jedinou kaňkou je pád Dominika Topinky v závěrečném keirinu, po němž má frakturu krčního obratle. Snad bude brzy v pořádku,“ řekl reprezentační trenér sprinterů Petr Klimeš.

Jeho svěřenci přidali dále skvělý výsledek v týmovém sprintu, kde trio Matěj Tammé, Dominik Topinka a David Peterka skončilo na čtvrtém místě. Navíc se jim podařilo hned dvakrát vylepšit český rekord z roku 2017, jeho nová hodnota je 43,297. „Podle času v kvalifikaci to vypadalo skvěle, ale věděli jsme, že soupeři vymění nějakého jezdce a zrychlí. Přesto jsme postoupili do boje o bronz a dva rekordy, to je prostě super. Peterka se při svém mládí popral s elitou výborně, ale třetí jízda v rychlém sledu byla již trochu nad jeho síly. Víme, že umíme

David Peterka slaví v cíli bronzovou medaili.

jezdit rychle. Je to náš nejlepší výsledek. Klukům za to moc děkuji,“ poznamenal Klimeš. Trio Veronika Jaborníková, Anna Jaborníková, Sára Kateřina Peterková skončilo v ženském týmovém sprintu šesté. Ve sprintu jednotlivkyň byla Veronika Jaborníková osmá, časem 10,734 překonala svůj vlastní český rekord ze srpna 2022. Stejnou příčku obsadil v mužském sprintu Matěj Tammé, Dominik Topinka skončil devátý, přičemž oba si vylepšili osobní rekordy. Matěj Hytych přidal osmé místo na kilometru. „Odjížděli jsme do Zolderu s vědomím, že každé umístění v elitní desítce bude velmi cenné. Proto musím naše vystoupení hodnotit jako úspěšné,“ dodal Petr Klimeš.

Parádní bodovačka Koblížka

Mezi stíhači se zaskvěl dvacetiletý Matyáš Koblížek, jenž vybojoval páté místo v bodovací závodech. „Je to pro mě určitě životní výsledek. Mám juniorské medaile z mistrovství

světa i Evropy, ale tohle byla moje premiéra mezi elitou, a to je přeci jen jiný level,“ uvedl Koblížek.

Petra Ševčíková obsadila ve scratchi šestou příčku, Adam Křenek byl osmý v olympijském omniu a Jarmila Macháčová dosáhla stejného umístění v bodovacím závodě. „Z naší strany tam byla řada velmi dobrých výsledků. Musím vyzdvihnout hlavně páté místo Matyáše Koblížka v bodovačce, výborně se ukázal Adam Křenek v omniu, to hodně potěšilo. Petra Ševčíková byla standardně dobrá ve scratchi, neklamala ani Jarmila Macháčová. Trochu horší jsme byli v madisonu. Na tom musíme zapracovat a vyvarovat se chyb,“ řekl reprezentační trenér vytrvalců Milan Kadlec. „Potěšující je, že tam hlavně v mužích máme šikovné mladé závodníky, kteří jsou velkým příslibem do budoucna,“ dodal.

Text: Jaroslav Cícha, foto: Martin Straka a ASC Dukla

POLÍVKA PŘEVZAL ŽEZLO PO CAPALINIM. NOVÁ DISCIPLÍNA PĚTIBOJE? DĚLÁME POKROKY, ŘÍKÁ

Jako výborný závodník koně miloval, vyrůstal mezi nimi. Teď se do historie armádního moderního pětiboje zapíše jako vedoucí trenér, pod nímž odstartuje nový olympijský cyklus bez tradiční disciplíny. Od ledna Ondřej Polívka převzal v Dukle žezlo po Liboru Capalinim. „Rád bych náš oddíl udržoval ve výborném stavu, v němž mi ho Libor předával. Laťka je nastavena vysoko, i vzhledem k dosaženým výsledkům,“ poznamenal šestatřicetiletý Polívka, bývalý úspěšný reprezentant a mistr Evropy z roku 2009.

Éra jezdeckví definitivně skončila, nahrazeno je sprintovým závodem s překážkami. Jak si v oddíle zvykáte na tuto novinku?

Nechceme zůstat pozadu, se světem je potřeba držet krok, a proto je nutné vytvořit i vhodné podmínky k pořádnému tréninku této nové disciplíny. Závodníci potřebují absolvovat přípravu v co nejlepší kvalitě.

Koně byli tradiční součástí moderního pětiboje. Budou vám osobně velmi chybět?

Líto mi to je hodně, měl jsem je v oblibě. Od počátku byli součástí mé kariéry. Šlo o krásné specifikum pětiboje. Těžko se mi to přijímalo. Bohužel se tak rozhodlo a nám nezbyvá než tuto skutečnost akceptovat.

Přechod bude obtížný zejména pro střední a starší generaci, souhlasíte?

Určitě to nepůjde každému. Řada pětibojařů zjistí, že jsou tam zakomponované velmi náročné prvky týkající se dynamiky a silové vybavenosti. Osobně bych si nedokázal představit, kdyby mi někdo před pěti lety řekl, že bych začal s novou disciplínou. A ještě s takto náročnou.

Jak to vypadá se samotnými překážkami? Vyroste na Julisce potřebná dráha?

Překážky doplňujeme postupně. Některé, co jsme měli, byly kongresem vyškrtuty, takže je musíme nahradit, což nějakou chvíli vždycy trvá. V jejich zajištění nám pomáhá i svaz. Teď v zimě je všechno samozřejmě obtížnější. Některé překážky jsme přemístili do haly, některé máme v šermírně, takže trénink probíhá v rámci možností.

Do jaké míry se změní proces samotné přípravy?

Jsou tu dva aspekty. Jezdeckví bralo kvůli dojíždění do Poděbrad hodně času, třeba i půl dne. To nyní odpadlo. Teď tu je ale něco úplně nového. Trenéři teprve objevují a bádají, jak své svěřence co nejlépe připravit. Musí se problematice nové disciplíny věnovat mnohem víc. Nikdo s tím nemá příliš velké zkušenosti.

V juniorské kategorii vloni už ale závody bez koní probíhaly...

Mladší kategorie, tedy U19 a U17, zvládaly novinku velmi dobře. Důkazem budiž medaile

z mistrovství Evropy i světa. Ale pořád to není úplně ustálené. Překážky se mění úměrně s věkem. Jsou mnohem náročnější.

Samotná dráha je tedy měnitelná, nebo má dané jasné parametry?

Pořadí překážek je v zásadě stejné, pouze na dvou pozicích se mohou měnit. Jde vždy o volbu organizátora. Délka trati je kolem 80 až 90 metrů.

Jak se s nástrahami vypořádává duklácká elita?

Všichni se vyjádřili, že to zkusí, pečlivě na tom pracují. Je tam spousta věcí k ladění. Ale dělají pokroky, vždyť se nové disciplíně věnují opravdu krátce. První závody přijdou v březnu. Tam teprve poznáme, jak si vedeme.

Ovlivní nová disciplína celkový kontext moderního pětiboje?

Pokud překážkovou dráhu někdo nepřejde, v zásadě se může loučit s dobrým výsledkem. Je to podobné jako u dalších čtyř. V nich rovněž nesmíte vyloženě selhat.

Půjde o rozkukávací sezonu?

Vždycky to tak bývávalo. V každém novém cyklu přichází závodnická obměna. Soustředíme se na vrcholy typu mistrovství světa a Evropy. Body pro olympiádu se ještě nesbírají. Pro závodníky bude důležité především získat zkušenosti.

Dlouholetý reprezentant Jan Kuf předsedal výhradně k šermu. Jak si vede?

Uvidí se. Má za sebou dva závody. Musí si zvykat na jiné prostředí, kvalitnější soupeře. Bude jen na něm, jak se s tím popere. Hodně mu fandím. Časem ho tu chceme mít jako trenérskou posilu právě pro šerm. Čím víc zkušeností získá, tím lépe i pro nás.

Závěrem k vaší osobě. Už jste přivykl na roli vedoucího staršího trenéra?

Změna je to výrazná. Hrozně rád jsem trénoval a závodil. To pro mě skončilo. Ukončit kariéru nebylo ale zase tak těžké, jelikož jsem se v poslední době potýkal s různými zdravotními problémy. Extra dobré výsledky už nebyly nadosah. Dostal jsem tuhle nabídku. Práce mě baví, je pestrá. Jsem rád, že mohu být v kontaktu s lidmi, s nimiž jsem toho tolik prožil. A hlavně se nejedná jen o čistotu úřednicku. Moc mě to zatím baví.

Trenér Ondřej Polívka

CZECH INDOOR GALA V OSTRAVĚ: SKVĚLÁ JÍCHOVÁ ZABĚHLA LIMIT NA HME, FRIŠ MÁ REKORD NA MÍLI

Zlatý mítink Czech Indoor Gala v Ostravě přinesl atletům Dukly Praha řadu výborných výkonů i umístění.

Jedním z vrcholů byl bezesporu běh žen na 400 metrů. Nejlepším letošním časem 50,92 vyhrála nizozemská reprezentantka Lieke Klaverová, ale v běhu B se zaskvěla Nikoleta Jíchová, když jasně vyhrála, časem 52,07 si navíc vytvořila osobní rekord a splnila limit pro halové ME. Ve společném pořadí skončila druhá, Tereza Petržílková zaběhla 52,51, což pro ni znamenalo celkově páté místo.

Loučící se
Pavel Maslák

Výsledky disciplín, v nichž startovali atleti ASC Dukla:

Muži: 200 m: 1. Erlandsson (Švéd.) 20,43, 2. Němejc (ČR) 20,93, 3. Ganter (Něm.) 21,03...**5. Macík 21,19**, 8. Kováč (všichni ČR) 21,43. **400 m:** 1. Molnár (Maď.) 45,08, 2. Szwed (Pol.) 45,81, 3. Krsek 45,85... 9. Desenský 46,89, 10. Ščibrání 47,13, 11. Mareš 47,48, **12. Šorm** (všichni ČR) 47,60. **Míle:** 1. Nader (Portug.) 3:54,17, 2. Giles (Brit.) 3:54,62, 3. Pihlström (Švéd.) 3:54,78...**6. Friš 3:56,29 – český rekord**, 8. Toul 4:00,13, **9. Davidík 4:02,47**, **10. Boketta** (všichni ČR) 4:03,79. **Dálka:** 1. Furlani (It.) 823, 2. Sarabojukov (Bulh.) 812, 3. Montler (Švéd.) 795...**5. Juška 788**, **6. Meindlschmid** (oba ČR) 779. **Ženy: 400 m:** 1. Klaverová (Niz.) 50,92, 2. Jíchová 52,07, 3. Vondrová 52,10... **5. Petržílková 52,51**, 6. Manuel (všechny ČR) 52,61. **800 m:** 1. Gajanová (SR) 2:02,16, 2. Määttänenová (Fin.) 2:02,40, 3. Pellaudová (Švýc.) 2:02,63...**6. Ficenec** (ČR) 2:03,99.

Text: Jaroslav Cícha, foto: CPA

V úvodu se oficiálně se svojí závodní kariérou rozloučil trojnásobný halový mistr světa a trojnásobný halový mistr Evropy Pavel Maslák, kterému diváci v hale tleskali ve stoje. „Měl jsem vyklepané nohy a slzy na krajíčku. Atletika byla dosud celý můj život, nyní začíná něco nového. U atletiky ale zůstanu i nadále, ale už to nebude to hlavní“, řekl publiku Pavel Maslák.

A hned v následném běhu maďarský čtvrtkař Atilla Molnár zaběhl čtyřstovku v rekordu mítinku 45,08 a vymazal tak z tabulek Maslákův čas. Nedařilo se Patriku Šormovi, který obsadil až desáté místo. Podstatně lépe si vedla v běhu na 800 metrů Kimberley Ficenec, která skončila šestá, ale o více než vteřinu si vylepšila svůj osobní nejlepší čas na 2:03,99.

Dokonce trojice běžců Dukly startovala v závodu na jednu míli a skvělým výkonem i časem se blýskl Jan Friš. Obsadil šesté místo a časem 3:56,29 překonal český rekord (!), který dosud držel Filip Sasínek. „Podařilo se zkombinovat vytrvalost s rychlostí na míli a je z toho národní rekord. Z toho jsem překvapen moc mile, jsem za to hodně moc šťastný“, řekl Friš. Jakub Davidík byl devátý a Nico Boketta desátý.

V běhu na 200 metrů se představili Ondřej Macík a Tomáš Němejc. Prvně jmenovaný v běhu B dosáhl času 21,19, a to mu stačilo na druhé místo. A Němejc byl ještě rychlejší, časem 20,93 skončil druhý za skvělým Švédem Erikem Erlandssonem, který v čase 20,43 jasně vyhrál. Celkově skončil Němejc druhý a Macík pátý.

FRIŠE ZDOBÍ PO NOVÉM ROCE FORMA...

Z domácí vytrvalecké elity mu teď stačí málokdo. Jan Friš se stará o vskutku hodnotné zápisy do českých tabulek. V Ostravě na Czech Indoor Gala vylepšil rekord v běhu na jednu míli (3:56,29), na stříbrném mítinku v Métách si následně vytvořil osobák na trati 3 000 metrů (7:53,29).

Tímto výkonem se zařadil na šestou příčku národních historických tabulek, k překonání letitého rekordu Lubomíra Tesáčka z roku 1981

Nikoleta Jíchová

V dálkařském sektoru se pozornost upínala na Radka Jušku a Petra Meindlschmida. Juškův nejlepší skok měl hodnotu 783 centimetrů, což jej zařadilo na páté místo, mladík Meindlschmid skončil hned za ním výkonem 779 cm.

mu scházelo necelých pět vteřin. „Nevím, jestli se jedná o životní formu, ale mám určité velkou“, potvrzuje s úsměvem člen duklácké skupiny Hakima Saleha. „Přešel jsem k němu před rokem. Chvilku vždycky trvá, než si všechno sedne a člověk si zvykne. Hlavně na změnu tréninkového systému. Teď se to začíná vyplácet. Vzájemné, ale hlavně zdravé soupeření, pomáhá nám všem,“ ujišťuje devětadvacetiletý běžecký univerzál.

Tahle nálepka sedí dokonale. Friš to parádne umí i na silnici. V lednu zaběhl ve Valencii desítku za 28:43 a kvalifikoval se na dubnové mistrovství Evropy v Bruselu. Touhy má samozřejmě i v hale. Tesáčkův zápis se pokusí překonat. „Ve Francii mi to tak dobře neběželo. Možná na mě padla nějaká únava z náročného programu a cestování. Dlouho jsem na druhém místě běžel sám, což snaze o ještě lepší čas neprospívalo. Osobní rekord považuji za dobrý, ten národní ale nosím v hlavě. Věřím, že je v mých silách jej atakovat. Kdyby to klaplo, bylo by to super,“ zasnul se.

Z dlouhodobého hlediska láká atleta ASC Dukla specializace na pětikilometrovou trať. Předurčuje jej k tomu i ideální věk. „Pětka byla vždycky doplňková, teď ji chci mít jako hlavní disciplínu. Dát tomu pořádný ‚focus‘. I proto, že u nás nikdo neběhá žádné extra dobré časy.“

Český rekord má hodnotu 13 minut 24 vteřin a 99 setin. A je také pěkně vousatý. Drží ho Jiří Sýkora z olympijských her v Moskvě 1980. Co na to Friš s časem 14:06,90 z loňského června? „Rád bych se přiblížil, motivuje mě to. Je to další z velkých výzev,“ přikyvuje.

Text: Pavel Král, foto: CPA

ZEMŘEL ÚSPĚŠNÝ RYCHLOSTNÍ KANOISTA JIŘÍ ČTVRTEČKA, BYLO MU 82 LET

Ve věku 82 let odešel z tohoto světa Jiří Čtvrtečka, skvělý rychlostní kanoista, jenž po ukončení úspěšné závodní kariéry pracoval v Dukle i jako trenér a šéftrenér.

Čtvrtečka se proslavil především stříbrem z mistrovství světa v roce 1975 v kánoí dvojic na 500 metrů společně s Tomášem Šachem, o rok dříve získali bronz. Ten vlastní i z MS v roce 1970 na kilometru a mistrovství Evropy 1967 a 1976. Zúčastnil se tří olympijských her, nejbližší byl k medaili v Mexiku 1968, kde skončil čtvrtý na 1 000 metrů.

Jeho otec Jaroslav byl sjezdový lyžař, který před válkou reprezentoval Československo na olympijských hrách. A i jeho syn Jiří se rychle ve sportu prosadil. Studovat moc nechtěl, vyučil se v ČKD Vysočany. V dětství v centru Prahy tehdy bylo plno plácků, kde hrál fotbal třeba na Střeleckém ostrově, v létě chodil plavat na plovárnu na Žofíně. O prázdninách jezdil s rodiči na chatu na Živohošti, kde sportování pokračovalo. „Začátek padesátých let, to byla éra Emila Zátopky, všichni jsme chtěli být Zátopkové, a tak jsme běhali,“ zavzpomínal před časem. Díky otci se s Emilem a Danou Zátopkovými osobně znal a ovdovělou sportovkyni chodil navštěvovat až do její smrti v roce 2020. Otec jej samozřejmě zaslavčoval také do lyžování a na základě výsledků závodů v běhu na lyžích dostal pozvání do sportovního oddílu

Slavia Žižkov, ale časem se začal věnovat kanoistice. „Můj kamarád Mirek Adámek mi řekl, že jeho parťák z deblkáně odchází na vojnu, a jestli bych s ním mohl trénovat místo něho. Začal jsem s ním v oddílu Slavoje Oděvní služba a už po roce jsem se dostal do juniorského družstva,“ připomněl své začátky na vodě. Krátce nato přestoupil do Dukly Praha a od devatenácti let byl profesionálem.

V roce 1964 onemocněl žloutenkou, vypadal z tréninku a přišel o možnost účastnit se olympiády v Tokiu. Díky své houževnatosti se ale do reprezentace brzy vrátil a o čtyři roky později si v Mexiku svůj olympijský sen splnil, skončil čtvrtý. Do finále postoupil také o čtyři roky později v Mnichově (obsadil sedmé místo) a následně v Montrealu. Tam byl šestý v C1 na 1 000 metrů a osmý v C2 na 500 metrů.

Po skončení aktivní kariéry pokračoval v Dukle jako trenér, po roce 1989 byl jedním ze zakladatelů Českého klubu olympioniků, který sdružuje bývalé a podporuje současné olympijské závodníky. Vždycky říkal, že zdrojem duševního klidu a pohody pro něj byl zejména sport a pobyt na vodě: „Ta voda je nádherná. Každý, kdo na ní někdy jezdil, ví, jak je krásné, když jede nedotčenou přírodou.“

Čest jeho památce!

Text: jc, pk, foto: archiv

VOZP

**VOJENSKÁ
ZDRAVOTNÍ
POJIŠTOVNA**

Uživatelé portálu se poměrně často zajímají o problematiku poskytování služebního volna vojákům z povolání v souvislosti s lékařským vyšetřením nebo ošetřováním člena rodiny (OČR). V článku se budeme jedním takovým dotazem zabývat.

Dotaz:

Dobrý den,

obracím se na Vás s dotazem vztahujícím se k narůstajícím praktikám některých nepoctivých podřízených. Mám potvrzeno, že někteří podřízení mají přístup k razítkům různých lékařů a těmito se prokazují při doložení jejich oprávněnosti k čerpání služebního volna. Jak proti tomuto mohou nadřízení zakročit? Současně mě zajímá, jak mohu ověřit, jak dlouhou dobu strávil voják u lékaře?

Děkuji za odpověď.

Odpověď:

Pokud se váš dotaz týká potvrzení lékařů v návaznosti na udělování služebního volna v souvislosti s ošetřováním člena rodiny, tak s účinností od 1. 1. 2025 dochází k povinné elektronizaci (digitalizaci) dalších dávek nemocenského pojištění. Změna je legislativně promítnuta zákonem č. 395/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Týká se to i vojáků z povolání. Více podrobností naleznete na úřední desce Ministerstva obrany na <https://statnisluzba.mo.gov.cz/uredni-deska> v části „Orgán nemocenského pojištění“.

Voják už žádné potvrzení s razítkem od lékaře nedostává. Obdrží pouze kód formou SMS, e-mailu nebo na papírku, který použije při vyplnění formuláře o oznámení sociální události. Voják je totiž povinen prokazatelně oznámit sociální událost zaměstnavateli. Pro splnění této povinnosti použije voják předepsaný vzor formuláře oznámení zaměstnance, který obdrží od ekonomického orgánu svého útvaru. Je nutné, aby voják vyplnil všechny požadované informace na formuláři. Zaměstnavatel si pak na stránkách ČSSZ ověří, o jakou událost se vlastně jedná (koho se týká a o co jde, např. potřeba OČR na tu a tu osobu v době od...). Funguje to podobně jako eNeschopenka. Takže žádná „falšovaná“ potvrzení/rozhodnutí s razítky od lékaře o potřebě OČR už nejsou možná.

Pokud se týká prokazování doby strávené u lékaře, tak zde se nic nemění. Stále platí, že lékař je povinen poskytnout součinnost zaměstnavateli ve věci prokázání doby strávené u lékaře (na vyšetření, ošetření...). To ovšem neznamená, že by byl povinen vystavovat/vypisovat vojákovi nějaké potvrzení. Je však povinen vojákovi na propustce, kterou má voják od zaměstnavatele/nadřízeného, potvrdit dobu strávenou v ordinaci (včetně doby čekání na vyšetření nebo ošetření). Doby přesunu vojáka z ordinace do místa výkonu služby už si musí zjistit a posoudit nadřízený sám. Je věcí velitele, zda se rozhodne využívat běžně dostupných tiskopisů propustek nebo zavede u vojenského útvaru (zařízení) svůj vlastní vzor tiskopisu propustky. Pokud má nadřízený podezření, že razítko lékaře na propustce předložené vojákem není pravé, lze věc řešit obecným dotazem na tohoto ošetřujícího lékaře, případně lze dát podnět Vojenské policii, která případné nesrovnalosti prověří ze své úrovně.

Redakce IKP

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.mo.gov.cz

Redakce: Rooseveltova 23, 160 05 Praha 6

Grafická úprava: Klára Šemberová

Jazyková korektura: Tierra Illan, Kamil Novák,
Milena Krejsová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Tisk: TISK CENTRUM, s. r. o.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 19. 2. 2025
Toto číslo vyšlo dne: 10. 3. 2025

Foto na titulní straně: Martin Říha

KONTAKTY DO REDAKCE

Jana Deckerová (redaktorka)
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: Jana.Deckerova@mo.gov.cz

Martin Říha (redaktor)
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
mobil: 606 619 629
e-mail: Martin.Riha1@mo.gov.cz

Petr Třešňák (redaktor)
Tychonova 1, 160 00 Praha 6
telefon: 973 200 152
mobil: 724 380 769
e-mail: petr.tresnak@mo.gov.cz

Klára Šemberová (grafik)
telefon: 973 215 612
e-mail: klara.semberova@mo.gov.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na www.mo.gov.cz

NABÍDKA LETNÍCH DĚTSKÝCH TÁBORŮ S VOLAREZOU

Letní dětské tábory ve VZ Bedřichov

Ubytování je hotelového typu v dependanci VZ Bedřichov. Stravovací služby jsou zajištěny v hlavní budově hotelu. Program se zaměřením na horskou turistiku je připravován se zohledněním věkového rozložení dětí s nabídkou řady aktivit, výletů do přírody a soutěží.

Termín	Věk účastníků	Cena pobytu
1. 7. - 14. 7.	11 - 16 let	8 177 Kč
14. 7. - 27. 7.		
27. 7. - 5. 8.	7 - 11 let	5 949 Kč
5. 8. - 14. 8.		

Army Campy ve VZ Měřín

Účastníci jsou ubytováni ve stanech s dřevěnou podsadou v hotelovém areálu a stravovací služby jsou zajištěny v hotelové budově. Děti čeká atraktivní program s brannou tematikou, na jehož tvorbě se formou ukázek podílí i vojáci AČR.

Program zahrnuje zpravidla lanový park, TEPfactor, rafting, air soft, hry či výlety do okolí.

Termín	Věk účastníků	Cena pobytu
1. 7. - 10. 7.	10 - 16 let	6 651 Kč
10. 7. - 19. 7.		
19. 7. - 28. 7.		

ZVÝHODNĚNÁ CENA PRO REZORT MO ZAHRNUJE:

Ubytovací a stravovací služby s plnou penzí včetně 2 svačinek a nápojů

Veškerou programovou náplň

Dopravu z odjezdových míst do místa konání tábora a zpět

V případě zájmu neváhejte kontaktovat dispečink na tel. čísle (973) 201 608 či dt@vlrz.cz.
Další informace a podmínky naleznete na webu www.volareza.cz v sekci Dětské tábory.

Chceš práci v oblasti, která má
budoucnost? Staň se příslušníkem
533. praporu bezpilotních systémů!

PILOTUJ DRONY!

HLEDÁME SVOBODNÍKY AŽ NADPORUČÍKY;
OPERÁTORY A TECHNIKY BEZPILOTNÍCH SYSTÉMŮ.

Přidej se k nám a začne tvá
nová kariéra obsahující odborné
kurzy doma i v zahraničí.
Až budeš připraven, můžeš
dronem létat na národních
i mezinárodních cvičeních, ale
také v zahraničních operacích.

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

18. - 19. března 2025

Letecká 1, Prostějov

Podrobné informace
se dozvíš na webu:

973 411 006

702 003 234

martin.javornicky@mo.gov.cz

533. prapor bezpilotních systémů

533. prBS

[533-prbs.mo.gov.cz](https://www.533-prbs.mo.gov.cz)